

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Slavonski Brod

KLASA: 041-01/24-10/5
URBROJ: 613-14-24-8
Slavonski Brod, 28. studenoga 2024.

Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti

**Upravljanje županijskim i
lokalnim cestama
na području
Požeško-slavonske
županije**

SADRŽAJ

stranica

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
PRAVNI I PLANSKI OKVIR UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA	5
Financiranje županijskih i lokalnih cesta	7
Upravljanje županijskim i lokalnim cestama	8
Informiranje javnosti	12
UPRAVLJANJE ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE	13
Evidencije o županijskim i lokalnim cestama	13
Financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama	16
Planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta	24
Nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti	36
OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE	38
OČITOVANJE ŽUPANIJSKE UPRAVE ZA CESTE POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE	40
Prilog 1 Podaci o jediničnim cijenama radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije, po pojedinim poslovima redovitog održavanja, ugovorenim okvirnim sporazumom i godišnjim ugovorima o izvođenju radova redovitog održavanja, koji su bili na snazi od 1. siječnja 2022. do konca 2023.	41

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA
NA PODRUČJU POŽEŠKO-SLAVOSNKE ŽUPANIJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je revizija učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Požeško-slavonske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 12. veljače do 28. studenoga 2024.

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti su aktivnosti u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama na području Požeško-slavonske županije u 2022. i 2023. Pod upravljanjem županijskim i lokalnim cestama u ovoj reviziji smatraju se poslovi evidentiranja, planiranja, građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta i drugi poslovi upravljanja županijskim i lokalnim cestama, u skladu s propisima i unutarnjim aktima subjekta revizije, poslovi financiranja upravljanja županijskim i lokalnim cestama te poslovi nadzora pri upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

Subjekt revizije je Županijska uprava za ceste Požeško-slavonske županije (dalje u tekstu: Uprava za ceste), kao ustanova za upravljanje županijskim i lokalnim cestama na području Požeško-slavonske županije (dalje u tekstu: Županija).

Osnovni cilj revizije je ocijeniti učinkovitost upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Županije.

Posebni ciljevi revizije su:

- ocijeniti cjelovitost podataka o županijskim i lokalnim cestama
- ocijeniti svrsishodnost financiranja upravljanja županijskim i lokalnim cestama
- ocijeniti učinkovitost planiranja, građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta
- ocijeniti učinkovitost sustava nadzora te informiranja javnosti pri upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI), revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne revizijske dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje ciljeva revizije.

U fazi planiranja i pripreme za obavljanje revizije analizirana je pravna regulativa i unutarnji akti subjekta revizije, objave u medijima te drugi dostupni podaci.

U provedbi postupaka revizije korištene su sljedeće metode:

- proučeni su i analizirani propisi i drugi dostupni materijali u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama
- analizirani su podaci iz planskih dokumenata Uprave za ceste i njihovo ostvarenje
- obavljen je uvid u službene baze podataka Uprave za ceste
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama u Upravi za ceste i pribavljena obrazloženja o pojedinim aktivnostima u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama
- na temelju odabranog uzorka provjerena je dokumentacija Uprave za ceste u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti Uprave za ceste u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama.

Kriteriji su utvrđeni prema područjima revizije: evidencije o županijskim i lokalnim cestama, financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama, planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje te nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti.

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

– Je li upravljanje županijskim i lokalnim cestama učinkovito?

Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća potpitanja:

- Jesu li ustrojene evidencije o županijskim i lokalnim cestama te sadrže li evidencije cjelovite podatke?
- Financira li se upravljanje županijskim i lokalnim cestama u skladu s propisima?
- Planira li se i provodi građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta na propisani način?
- Provodi li se nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama na propisani način te provodi li se informiranje javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama?

U tablici broj 1 daju se kriteriji za ocjenu učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama, prema područjima revizije.

Tablica broj 1

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
1.	Evidencije o županijskim i lokalnim cestama	<ul style="list-style-type: none"> ○ ustrojena je te se kontinuirano vodi, ažurira i održava baza podataka o županijskim i lokalnim cestama ○ podaci iz baze podataka o županijskim i lokalnim cestama prenose se Hrvatskim cestama d.o.o. ○ unos podataka o županijskim i lokalnim cestama u jedinstvenu bazu podataka o javnim cestama obavlja ovlašteni djelatnik čije je ovlaštenje određeno jedinstvenim identifikacijskim brojem i lozinkom za prijavljivanje u jedinstvenu bazu ○ županijske i lokalne ceste evidentiraju su u katastru i upisuju u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Republike Hrvatske uz upis Uprave za ceste kao osobe koja njima upravlja ○ vodi se analitička knjigovodstvena evidencija županijskih i lokalnih cesta ○ obavljen je godišnji popis imovine i obveza koncem 2023. kojim su obuhvaćene sve županijske i lokalne ceste te je njihovo knjigovodstveno stanje usklađeno sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom ○ podaci o oznaci i nazivu županijskih i lokalnih cesta navedeni u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji usklađeni su s podacima iz Odluke o razvrstavanju javnih cesta

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
2.	Financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama	<ul style="list-style-type: none"> o doneseni su godišnji financijski planovi u skladu s propisima o proračunu o vodi se evidencija o ostvarenim prihodima za financiranje županijskih i lokalnih cesta po izvorima sredstava za financiranje o za financiranje županijskih i lokalnih cesta ostvaruju se sredstva iz propisanih izvora financiranja o vodi se evidencija o rashodima za upravljanje županijskim i lokalnim cestama po namjenama (građenje i rekonstrukcija, redovito i izvanredno održavanje cesta i druge namjene) o ostvareni prihodi koriste se namjenski za pokriće rashoda za upravljanje županijskim i lokalnim cestama
3.	Planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta	<ul style="list-style-type: none"> o doneseni su godišnji planovi građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta radi ostvarivanja programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta o planiranje održavanja županijskih i lokalnih cesta obavlja se na temelju kriterija i prioriteta utvrđenih programima građenja o izvođenje radova građenja i rekonstrukcije te održavanja županijskih i lokalnih cesta ustupano je pravnim ili fizičkim osobama registriranim, specijaliziranim i opremljenim za te poslove o obavljanje usluga stručnog nadzora radova na građenju i održavanju županijskih i lokalnih cesta ustupano je osobama ovlaštenim za njihovo obavljanje o doneseni su operativni programi održavanja županijskih i lokalnih cesta o operativnim programima održavanja županijskih i lokalnih cesta utvrđeni su vrijeme i raspored izvođenja pojedinih radova, njihov opseg, tehnološki postupak i rok izvršenja te drugi uvjeti bitni za njihovo izvođenje o radovi održavanja županijskih i lokalnih cesta utvrđeni godišnjim planom izvedeni su u skladu s operativnim programima održavanja i projektima izrađenim za provedbu održavanja o doneseni su izvedbeni programi zimske službe s propisanim elementima o obavlja se nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata putem redovitih i izvanrednih pregleda i putem ophodarske službe o osigurano je obavljanje redovitih sezonskih pregleda županijskih i lokalnih cesta dva puta godišnje, nakon zimskog razdoblja i u jesen, radi provjere stanja cesta i utvrđivanja stupnja odnosno veličine oštećenja o sastavljeni su izvještaji o redovitim sezonskim pregledima županijskih i lokalnih cesta s podacima o stanju pregledanog dijela ceste i prijedlogom radova koje je potrebno izvesti radi redovitog održavanja ceste o doneseni su godišnji planovi ophodnje za obavljanje ophodarske službe o organizirano je zaprimanje zapisa s podacima o izvršenom pregledu i obavljenim radovima ophodarske službe na županijskim i lokalnim cestama o osigurano je obavljanje izvanrednih pregleda županijskih i lokalnih cesta, u propisanim slučajevima, o čemu su sastavljena izvješća s prijedlogom potrebnih mjera o sastavljena su izvješća o obavljenim izvanrednim pregledima cesta, u propisanim slučajevima, te su dostavljena inspekciji cesta i nadležnom ministarstvu o mjeri se učinkovitost održavanja županijskih i lokalnih cesta kroz pokazatelje stanja cestovne mreže i operativne razine upravljanja, u cilju poboljšanja ukupne razine kvalitete održavanja postojeće mreže cesta i stvaranja preduvjeta za poboljšanje sigurnosti cestovnog prometa
4.	Nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti	<ul style="list-style-type: none"> o godišnji izvještaji o radu Uprave za ceste doneseni su u skladu s Uputama za izradu godišnjeg izvještaja o radu za tijela javne uprave o godišnji izvještaji o radu dostavljeni su županijskoj skupštini o godišnji planovi građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta doneseni su uz suglasnost nadležnog ministarstva o Uprava za ceste je postupala po rješenjima inspekcije za ceste donesenima nakon obavljenih inspekcijskih nadzora nad županijskim i lokalnim cestama o osigurano je informiranje javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama putem mrežne stranice Uprave za ceste

Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **učinkovitim**, ako su ustrojene evidencije o županijskim i lokalnim cestama s cjelovitim podacima, ako se financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama obavlja u skladu s propisima, ako se planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta provodi na propisani način, ako se nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama obavlja na propisani način te se informira javnost o upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

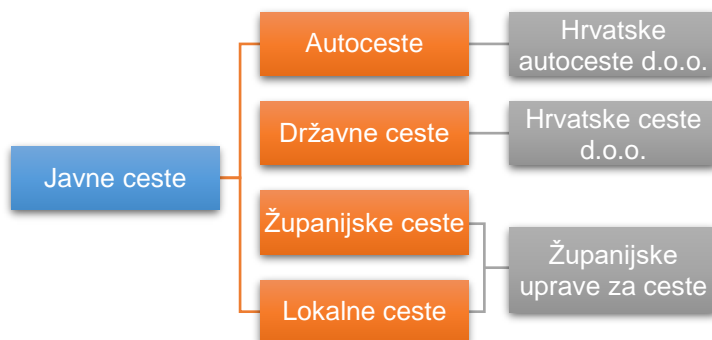
Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **učinkovitim, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koji ne utječu bitno na učinke upravljanja.

Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **djelomično učinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji utječu na učinkovito upravljanje te su potrebna značajna poboljšanja.

Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **neučinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na učinkovito upravljanje te su potrebna značajnija poboljšanja kako bi se upravljanje županijskim i lokalnim cestama provodilo u skladu s načelima ekonomičnosti, djelotvornosti i svrsishodnosti.

PRAVNI I PLANSKI OKVIR UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA

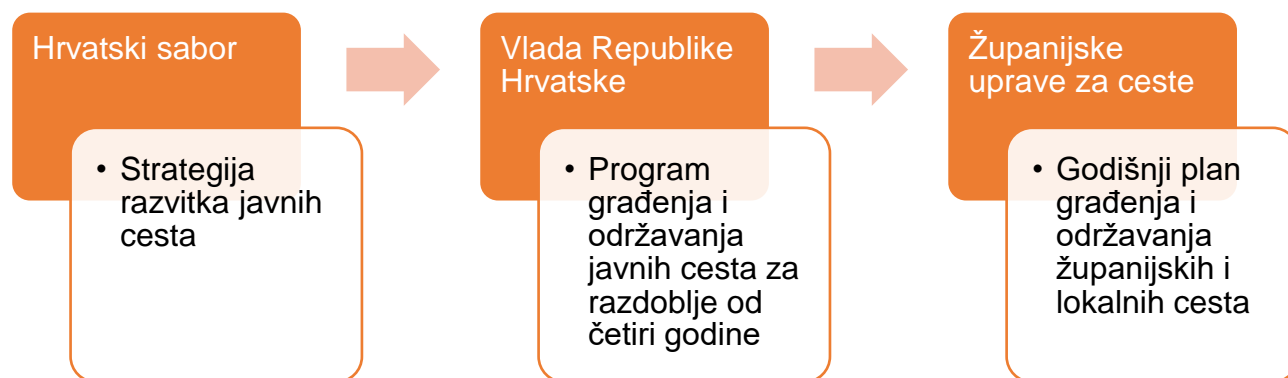
Prema odredbama Zakona o cestama (Narodne novine 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19, 144/21, 114/22, 114/22 – Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 4/23 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 133/23), javne ceste su ceste koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim Zakonom o cestama i drugim propisima, a razvrstavaju se u autoceste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste, ovisno o njihovom društvenom, prometnom i gospodarskom značenju. Na temelju Uredbe o mjerilima za razvrstavanje javnih cesta (Narodne novine 34/12), koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, javne ceste se razvrstavaju odlukom o razvrstavanju javnih cesta koju donosi ministar pomorstva, prometa i infrastrukture. Tijekom 2023. donesena je Odluka o razvrstavanju javnih cesta (Narodne novine 59/23, 64/23, 71/23 i 97/23), prema kojoj je u javne ceste razvrstano 26 720,63 km cesta, od čega se 1 487,20 km odnosi na autoceste, 7 402,82 km na državne ceste, 9 378,23 km na županijske ceste, a 8 452,38 km na lokalne ceste. Autocestama i državnim cestama upravljaju trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske, a županijskim i lokalnim cestama županijske uprave za ceste.

Prema odredbama Zakona o cestama, javne ceste su javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske i ne mogu se otuđiti iz njezinog vlasništva. Upisuju se u zemljišne knjige na temelju pravomoćne uporabne dozvole kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo Republike Hrvatske, uz upis pravne osobe koja upravlja javnom cestom. Pravo služnosti, pravo građenja i koncesija na javnoj cesti te korištenje cestovnog zemljišta također se upisuju u zemljišne knjige, u skladu s propisima kojima se uređuju zemljišne knjige.

Hrvatske ceste d.o.o. vode jedinstvenu bazu podataka o javnim cestama za operativne potrebe osiguranja tehničko-tehnološkog jedinstva mreže javnih cesta. Hrvatske autoceste d.o.o., županijske uprave za ceste i koncesionari javnih cesta dužni su podatke iz svojih baza podataka o javnim cestama kojima upravljaju prenositi Hrvatskim cestama d.o.o. za potrebe vođenja jedinstvene baze podataka o javnim cestama.

Prema odredbama Zakona o cestama, Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske donosi strategiju kojom se utvrđuju ciljevi i plan razvitka javnih cesta u Republici Hrvatskoj. Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od četiri godine donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (dalje u tekstu: Ministarstvo), sukladno strategiji. Program građenja i održavanja javnih cesta ostvaruje se godišnjim planom građenja i održavanja autocesta, godišnjim planom građenja i održavanja državnih cesta te godišnjim planom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta. Godišnji plan građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta donose županijske uprave za ceste uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

U kolovozu 2017. donesena je Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030., a u svibnju 2017. Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2017. do 2020. (Narodne novine 47/17). Cilj provedbe navedenog Programa je poboljšanje ukupne razine kvalitete održavanja postojeće mreže cesta, stvaranje preduvjeta za poboljšanje sigurnosti cestovnog prometa, povećanje razine uslužnosti cestovne mreže i protočnosti prometa te razvoj i integracija inteligentnih prometnih sustava. Programom je predviđen nastavak suradnje Hrvatskih cesta d.o.o. i županijskih uprava za ceste u cilju implementacije standarda održavanja primjenjivih na čitavom području Republike Hrvatske. Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje nakon 2020. nije donesen.

Financiranje županijskih i lokalnih cesta

Odredbom članka 86. Zakona o cestama propisani su izvori sredstava za financiranje javnih cesta. Županijske i lokalne ceste financiraju se iz godišnje naknade za uporabu javnih cesta, naknade za izvanredni prijevoz, naknade za prekomjernu uporabu javnih cesta, korisničke naknade, naknade za korištenje cestovnog zemljišta, naknade za obavljanje pratećih djelatnosti na javnoj cesti, naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti te iz državnog proračuna i ostalih izvora.

Određivanje visine godišnje naknade za uporabu javnih cesta, naknade za izvanredni prijevoz, naknade za prekomjernu uporabu javnih cesta, naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti u nadležnosti je Ministarstva.

Za korištenje javnih cesta na temelju prava služnosti, prava građenja, prava puta ili nekog drugog sličnog prava za komunalne, vodne, energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme plaća se isključivo naknada za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti. Visinu naknade propisuje Vlada Republike Hrvatske Odlukom o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti (Narodne novine 87/14). Za korištenje javnih cesta vozilima namijenjenima isključivo za prijevoz tereta, čija ukupna masa prelazi 3,5 tone, može se naplaćivati korisnička naknada, a njezino uvođenje, visinu i namjenu također odlukom propisuje Vlada Republike Hrvatske. Odluka o uvođenju, visini i namjeni korisničke naknade do vremena obavljanja revizije (ožujak 2024.) nije donesena.

Godišnja naknada za uporabu javnih cesta plaća se pri registraciji motornih i priklučnih vozila. Bez uplate godišnje naknade ne može se obaviti registracija vozila ili ovjeriti produženje valjanosti prometne dozvole. Prema odredbama Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine 67/08, 48/10 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 74/11, 80/13, 158/13 – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 92/14, 64/15, 108/17, 70/19, 42/20, 85/22, 114/22 i 133/23), registraciju vozila i produženje valjanosti prometne dozvole obavljaju policijske uprave odnosno policijske postaje ili stanice za tehnički pregled vozila. Visina godišnje naknade koju plaćaju vlasnici vozila propisana je Pravilnikom o visini godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priklučnih vozila (Narodne novine 96/15 i 98/15). Prema navedenom Pravilniku, godišnja naknada se plaća u stanicama za tehnički pregled vozila ili se uplaćuje izravno na račun uprave za ceste odnosno u proračun Grada Zagreba. Način naplate, postupak uplate sredstava na račun uprava za ceste te raspored naplaćenih sredstava propisani su Pravilnikom o naplati godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priklučnih vozila (Narodne novine 130/12).

Mjerila za izračun i uvjeti naplate naknade za izvanredni prijevoz propisani su odredbama Pravilnika o izvanrednom prijevozu (Narodne novine 92/18, 45/20 i 47/23), a visina i uvjeti naplate naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti na javnoj cesti odredbama Pravilnika o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnoj cesti (Narodne novine 78/14 i 43/20).

Prema odredbama članka 49. Zakona o cestama, pravne ili fizičke osobe u obavljanju čije gospodarske djelatnosti dolazi do prekomjerne uporabe javne ceste teškim ili srednje teškim vozilima, čija ukupna masa prelazi 7,5 tona, dužne su platiti naknadu za prekomjernu uporabu javne ceste. Gospodarske djelatnosti i mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste propisuje nadležni ministar, a rješenje o prekomjernoj uporabi javne ceste izdaje pravna osoba koja upravlja javnom cestom.

Provedbeni propis kojim bi se propisale gospodarske djelatnosti i mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste, kao i mjerila za izračun naknade za prekomjernu uporabu javne ceste do vremena obavljanja revizije (ožujak 2024.) nije donesen te županijske uprave za ceste nisu izdavale rješenja o prekomjernoj uporabi županijskih i lokalnih cesta i nisu naplaćivale navedenu naknadu.

Vrijednosno značajni prihodi županijskih uprava za ceste su potpore iz državnog proračuna koje im nadležni ministar raspoređuje svojim odlukama. Sredstva za 2022., u ukupnom iznosu od 13.272.280,84 eura, i 2023., u ukupnom iznosu od 14.035.396,00 eura, raspoređena su Odlukom o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste za potporu održavanju, rekonstrukciji i građenju županijskih i lokalnih cesta u 2022. godini, koja je donesena 1. prosinca 2022., i Odlukom o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste za potporu održavanju, rekonstrukciji i građenju županijskih i lokalnih cesta u 2023. godini, koja je donesena 21. studenoga 2023.

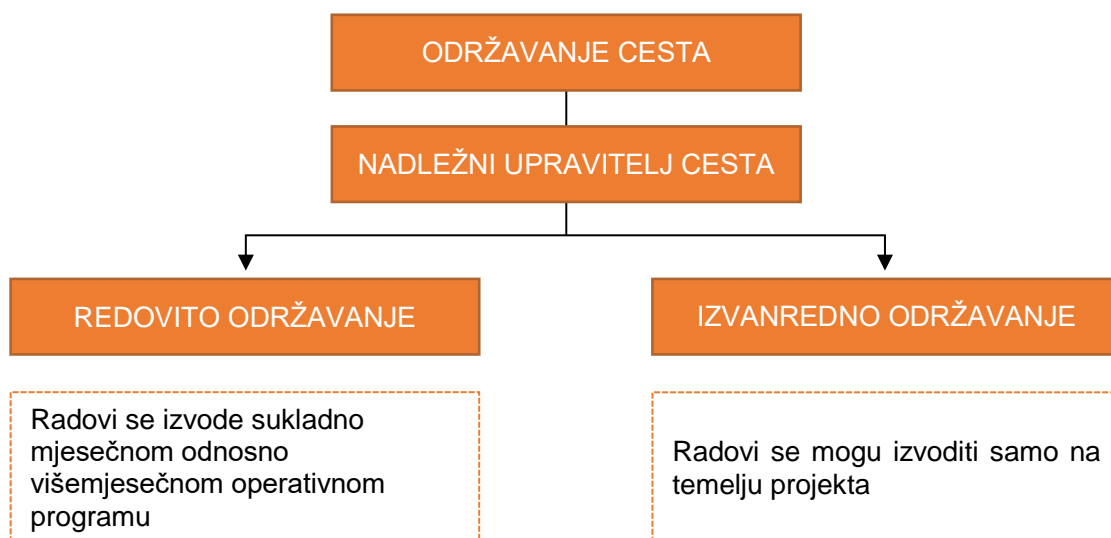
Upravljanje županijskim i lokalnim cestama

Županijske ceste su javne ceste koje povezuju sjedišta županija s gradskim i općinskim sjedištima, sjedišta gradova i općina međusobno te gradove ili gradske dijelove s državnim cestama, dok su lokalne ceste javne ceste koje povezuju sjedišta gradova i općina s naseljima s više od 50 stanovnika unutar gradova ili općina, gradske četvrti sa županijskim cestama te susjedne gradske četvrti međusobno. Županijske uprave za ceste su ustanove za upravljanje, građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta. Osnivači županijskih uprava za ceste su županije, a početak rada propisan je odredbama Uredbe o početku rada županijskih uprava za ceste i društava kapitala iz Zakona o javnim cestama (Narodne novine 112/97), prema kojima su županijske uprave za ceste započele s radom 1. siječnja 1998.

Prema odredbama Zakona o cestama, županijske uprave za ceste obavljaju poslove građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta (županijske uprave za ceste izravno ne izvode radove građenja, rekonstrukcije i održavanja cesta, nego ih ustupaju pravnoj ili fizičkoj osobi registriranoj, specijaliziranoj i opremljenoj za njihovo izvođenje), pripreme izrade stručnih podloga za četverogodišnje programe građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, rješavanja imovinskopravnih odnosa potrebnih za građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta, financiranja građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta, praćenja prometnog opterećenja i prometnih tokova na županijskim i lokalnim cestama i druge poslove iz svog djelokruga.

Poslovi građenja i rekonstrukcije javnih cesta obuhvaćaju pripremu, izradu i ustupanje izrade potrebnih studija te njihovu stručnu ocjenu; pokretanje postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš, odnosno postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš; pokretanje postupka ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu; ustupanje usluga projektiranja s istražnim radovima; ustupanje usluga projektiranja opreme, pratećih objekata i prometne signalizacije; ishođenje lokacijskih, građevinskih i uporabnih dozvola, odnosno drugih akata na temelju kojih je dopušteno građenje i uporaba građevine po posebnom propisu; ustupanje radova izmještanja komunalne i druge infrastrukture; ustupanje geodetskih radova; ustupanje radova građenja i rekonstrukcije; ustupanje usluga stručnog nadzora građenja; organizaciju tehničkog pregleda i primopredaju javne ceste te dijelova javne ceste i objekata na korištenje i održavanje; investitorski nadzor nad provođenjem projekata i ustupanje revizije projekata u odnosu na osnovne uvjete kojima javna cesta mora udovoljiti u pogledu sigurnosti prometa.

Županijske uprave za ceste i drugi upravitelji javnih cesta obvezni su osigurati održavanje cesta tako da se prilikom održavanja omogući siguran promet na cestama, očuvaju temeljna svojstva i poboljšaju prometne, tehničke i sigurnosne značajke cesta, da se ceste zaštite od štetnog utjecaja cestovnog prometa te očuva njihov okoliš i uredan izgled. Poslovi održavanja županijskih i lokalnih cesta i drugih javnih cesta su planiranje održavanja i mjera zaštite javnih cesta i prometa na njima, redovito i izvanredno održavanje, ustupanje radova održavanja, stručni nadzor i kontrola kakvoće ugrađenih materijala i izvedenih radova održavanja, ustupanje usluga stručnog nadzora i kontrole kakvoće ugrađenih materijala i izvedenih radova održavanja, osiguranje uklanjanja oštećenih i napuštenih vozila i drugih stvari s javne ceste i ophodnja. Popis poslova redovitog i izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta i drugih javnih cesta, opseg pojedinih radova i rokovi izvođenja tih radova propisani su odredbama Pravilnika o održavanju cesta (Narodne novine 90/14 i 3/21).

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, upravitelj ceste operativnim programom održavanja cesta utvrđuje vrijeme i raspored izvođenja pojedinih radova, njihov opseg i tehnološki postupak, rok za izvršenje tih radova i druge uvjete bitne za njihovo izvođenje. Razine prednosti u održavanju cesta određuju se na temelju njihovog značaja, namjene, prometne funkcije odnosno obujma te vrste i strukture prometa. Upravitelj cesta u obvezi je osigurati da se radovi održavanja cesta utvrđeni godišnjim planom izvode temeljem mjesečnog odnosno višemjesečnog operativnog programa koji uz njegovo prihvaćanje može izraditi izvođač radova na održavanju cesta.

Redovito održavanje cesta čini skup poslova odnosno radova i radnji te mjera koje se provode tijekom cijele godine sukladno mjesečnom odnosno višemjesečnom operativnom programu. Pod redovitim održavanjem cesta podrazumijevaju se poslovi nadzora i pregleda cesta i cestovnih objekata, redovitog održavanja prometnih površina, bankina, pokosa, sustava odvodnje, prometne signalizacije i opreme, vegetacije i cestovnih objekata, naprava i uređaja, osiguranja preglednosti i čišćenja ceste te interventni radovi i zimska služba.

Izvanredno održavanje obuhvaća zahtjevnije i opsežnije radove održavanja cesta u cilju dugotrajnijeg uređenja i poboljšanja pojedinih dijelova ceste bez izmjene njezinih tehničkih elemenata, osiguranja sigurnosti, stabilnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata i povećanja sigurnosti prometa. Radovi izvanrednog održavanja izvode se povremeno, njihov opseg vezan je za stupanj dotrajlosti ili oštećenja ceste, a mogu se izvoditi samo na temelju projekta za provedbu izvanrednog održavanja. Izvanredno održavanje cesta obuhvaća obnavljanje i zamjenu kolničkog zastora, ojačanje kolnika i mjestimične popravke kolničke konstrukcije u svrhu obnove i povećanja nosivosti ceste i kvalitete vožnje, poboljšanje sustava odvodnje ceste, zamjenu i ugrađivanje nove i poboljšanje vertikalne prometne signalizacije i opreme ceste, saniranje odrona, zaštitu ceste od podlokavanja, pojedinačne korekcije geometrijskih elemenata ceste radi poboljšanja sigurnosti prometa, poboljšanje uvjeta prometa uređenjem stajališta, odmorišta, pješačkih staza, obnovu i postavu instalacija, opreme i uređaja ceste te druge propisane radove. Izvanredno održavanje cestovnih objekata obuhvaća zamjenu kolnika i hidroizolacije, popravak ili zamjenu rasponske konstrukcije, stupova, upornjaka, sustava za odvodnju, ležajeva i prijelaznih naprava, zaštitu stupova i upornjaka od podlokavanja, cjelovitu antikorozivnu zaštitu, sanaciju i zaštitu betonskih površina, sanaciju i obnovu zidova te druge propisane radove.

– Zimska služba

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, zimska služba je uobičajeni izraz za mjere i aktivnosti koje se provode u zimskom razdoblju, koje u pravilu traje od 15. studenoga tekuće do 15. travnja sljedeće godine, i kojima prethodi donošenje posebnog izvedbenog programa u cilju osiguravanja odvijanja cestovnog prometa uz najveću moguću sigurnost i prihvatljive troškove. Izvedbeni program zimske službe za županijske i lokalne ceste donose županijske uprave za ceste, na prijedlog pravne ili fizičke osobe kojoj je ustupljeno izvođenje radova redovitog održavanja cesta. Izvedbenim programom zimske službe utvrđuju se organizacijska shema ustroja, nadležnosti i odgovornosti izvođača zimske službe; raspored mjesta stalne pripravnosti; karta cestovne mreže s označenim razinama prednosti i polaznim i završnim točkama djelovanja zimske službe; raspored mehanizacije, opreme, materijala za posipanje cesta i radne snage potrebne za izvođenje planiranih radova; raspored dežurstva, obvezne prisutnosti, stupnjevi pripravnosti i raspored radnih skupina; nacrt posipanja protiv poledice i uklanjanja snijega; mjesta i način isključivanja pojedinih vrsta vozila u zimskim uvjetima te način prikupljanja podataka i shema obavješćavanja o stanju i prohodnosti cesta.

Pripremni radovi zimske službe izvode se prije početka zimskoga razdoblja u cilju omogućavanja njezinog učinkovitog djelovanja, a obuhvaćaju pripremu cesta i njihovog neposrednog okoliša (postavljanje dopunske prometne signalizacije na opasnim mjestima, snježnih kolaca i naprava, provođenje mjera za zaštitu od snježnih zapuha i slično), mehanizacije, prometne signalizacije, opreme i posipnog materijala te osposobljavanje i stručno usavršavanje radnika koji sudjeluju u obavljanju zimske službe. Održavanje prohodnosti pojedinih cesta u zimskom razdoblju određuje se prema razini prednosti koja je utvrđena godišnjim planom, ovisno o vrsti ceste, gustoći i strukturi prometa, zemljišno-klimatskim uvjetima i lokalnim potrebama. Razvrstavanje županijskih i lokalnih cesta prema razini prednosti određuju županijske uprave za ceste na način da osiguraju i usklade prohodnost cjelokupne mreže županijskih i lokalnih cesta. Osiguranje prohodnosti županijskih i lokalnih cesta podrazumijeva da visina snijega na kolniku ne prelazi 15 cm i da je promet omogućen vozilima sa zimskom opremom. Iznimno, zimska služba nije dužna osigurati prohodnost ceste u uvjetima vrlo intenzivnog snježenja uz olujni vjetar i velikih snježnih zapuha ili lavina, kao i kod iznenadno nastale poledice na većem području, npr. zbog ledene kiše, koju nije moguće otkloniti raspoloživim sredstvima.

– Nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata obavljaju županijske uprave za ceste, putem redovitih i izvanrednih pregleda cesta i cestovnih objekata, i izvođač radova redovitog održavanja cesta, putem ophodarske službe. Županijske uprave za ceste dužne su voditi evidenciju o obavljenim pregledima cesta i sve prikupljene podatke pohraniti na propisani način. O obavljenom pregledu ceste, službena osoba županijske uprave za ceste ili izvođača radova redovitog održavanja ceste, sastavlja zapisnik koji je sastavni dio evidencije o obavljenim pregledima. Zapisniku o obavljenom pregledu ceste prilažu se i prikupljeni dokazi (slike, skice, izjave i slično). Prikupljeni podaci o stanju ceste čine temeljnu podlogu za planiranje potrebnih zahvata na održavanju cesta.

Redoviti pregledi županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata obavljaju se prema rasporedu utvrđenom na temelju mjesečnog odnosno višemjesečnog operativnog programa održavanja cesta, obvezan im je nazočiti predstavnik izvođača radova redovitog održavanja, a dijele se na sezonske preglede cesta te na godišnje i glavne preglede cestovnih objekata svijetlog raspona 5 m i više. Sezonski pregledi cesta obavljaju se dva puta godišnje, u pravilu nakon zimskog razdoblja (ožujak – svibanj) i u jesen (rujan – studeni), radi provjere stanja i utvrđivanja stupnja odnosno veličine oštećenja cesta. Čelični i drveni cestovni objekti pregledavaju se najmanje jednom godišnje, a ostali najmanje jednom svake dvije godine, pri čemu je potrebno pregledati sve dostupne dijelove objekta te, ovisno o nalazu ili zbog prethodnog zahtjeva inspekcije za ceste, obaviti i specijalistička mjerenja i ispitivanja. Glavni pregledi cestovnih objekata obavljaju se najmanje jednom u šest godina, pri čemu se pregledavaju svi dijelovi objekta i provode potrebna specijalistička mjerenja i ispitivanja. O redovitom pregledu cesta službena osoba sastavlja izvještaj koji mora sadržavati podatke o stanju pregledanog dijela ceste odnosno objekta i prijedlog o radovima koje je potrebno izvesti radi redovitog održavanja ceste.

Izvanredni pregledi županijskih i lokalnih cesta obavljaju se nakon nastanka događaja kao što su prirodne katastrofe, teže prometne nesreće, požari, eksplozije, klizanje terena i drugi izvanredni događaji koji imaju negativan utjecaj na ceste; pri određivanju sposobnosti ceste za preuzimanje prekomjernih ili izvanrednih opterećenja; prije isteka garancijskog roka nakon izgradnje ili rekonstrukcije te na zahtjev inspekcije za ceste. Županijske uprave za ceste određuju sadržaj i opseg izvanrednog pregleda ceste i imenuju Povjerenstvo za obavljanje pregleda. Povjerenstvo sastavlja izvješće o izvanrednom pregledu, s prijedlogom potrebnih mjera, koje je u roku od sedam dana dužno dostaviti inspekciji cesta i Ministarstvu.

Ophodarska služba je dužna nadzirati sva događanja koja utječu na županijsku ili lokalnu cestu i promet na njoj, vizualno pregledavati stanje svih njezinih sastavnih dijelova te obaviti manje radove održavanja i provoditi potrebne mjere i radnje za zaštitu ceste, koje je u mogućnosti obaviti s propisanom opremom i raspoloživim sredstvima. Dužna je najmanje jednom mjesečno pregledati cestovne objekte, prvenstveno elemente i one dijelove koji se odnose na stabilnost, funkcionalnost, trajnost i sigurnost odvijanja prometa. Podatke o izvršenom pregledu i obavljenim radovima, ophodarska služba obvezna je zapisati i na propisani način pohraniti te dostaviti županijskoj upravi za ceste. Poslovi ophodnje na cesti, uvjeti za uspostavu ophodnje, potrebno osoblje i oprema, provođenje mjera za zaštitu cesta i prometa te radovi, radnje i druge aktivnosti koje obavlja ophodar propisani su odredbama Pravilnika o ophodnji javnih cesta (Narodne novine 75/14 i 7/21). Prema odredbama navedenog Pravilnika, sve informacije o stanju i prohodnosti javne ceste kao i svi događaji uočeni na ophodarskoj dionici unose se u ophodarski dnevnik koji se vodi posebno za svaku ophodarsku dionicu.

Sastoji se od korica i niza pojedinačnih, uvezanih i numeriranih listova koji trebaju sadržavati naziv nadležnog upravitelja ceste, broj i opis ceste, nazive krajnjih točaka ophodarske dionice, ukupnu duljinu ophodarske dionice, ime i prezime ophodara, registarske oznake ophodarskog vozila, datum, sat početka i završetka ophodnje, opis utvrđenog stanja i prohodnosti ophodarske dionice, opis uočenih aktivnosti na ophodarskoj dionici, popis obavljenih radova redovitog održavanja, ime i prezime osobe i sat predaje obavijesti dežurnoj osobi u mjestu stalnog dežurstva te rubriku za upis ostalih zapažanja s prijedlogom mjera. U ophodarski dnevnik se unose i osnovni podaci o prometnim nesrećama koje su se dogodile u vrijeme ophodnje.

Prema odredbama Zakona o cestama, Ministarstvo obavlja inspekcijski nadzor nad javnim cestama putem inspekcije za ceste. Prilikom provedbe inspekcijskog nadzora inspektor za ceste nadzire radove redovitog i izvanrednog održavanja cesta, pregledava dokumentaciju za te radove i određuje mjere za otklanjanje nepravilnosti koje bi mogle prouzročiti pogoršanje stanja ceste ili ugroziti sigurnost prometa te provodi druge propisane mjere i radnje, o čemu donosi rješenje koje se dostavlja na provedbu upravitelju javne ceste.

Informiranje javnosti

U skladu s odredbama Zakona o ustanovama (Narodne novine 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19 i 151/22), županijske uprave za ceste, kao ustanove osnovane za trajno obavljanje djelatnosti od javnog interesa sukladno istom Zakonu, dužne su pravodobno i istinito informirati javnost o obavljanju djelatnosti za koju su osnovane. Jedan od načina informiranja su objave putem mrežnih stranica, na način i pod uvjetima propisanim Zakonom o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22). Prema odredbama navedenog Zakona, tijela javne vlasti obvezna su na mrežnim stranicama na lako pretraživ način objavljivati zakone i ostale propise koji se odnose na njihovo područje rada, opće akte i odluke koje donose, godišnje planove, programe, strategije, upute, izvješća o radu, financijska izvješća i druge odgovarajuće dokumente koji se odnose na područje rada tijela javne vlasti, informacije o javnim uslugama koje tijelo javne vlasti pruža, podatke o izvoru financiranja, proračun, financijski plan ili drugi odgovarajući dokument kojim se utvrđuju prihodi i rashodi tijela javne vlasti te podatke i izvješća o izvršenju proračuna, financijskog plana ili drugog odgovarajućeg dokumenta, informacije o dodijeljenim bespovratnim sredstvima, sponzorstvima, donacijama ili drugim pomoćima, uključujući popis korisnika i visinu iznosa, informacije o postupcima javne nabave, dokumentaciju potrebnu za nadmetanje, informacije o izvršavanju ugovora i druge informacije za koje postoji obveza objavljivanja sukladno zakonu kojim se uređuje javna nabava, obavijesti o raspisanim natječajima, dokumentaciju potrebnu za sudjelovanje u natječajnom postupku te obavijest o ishodu natječajnog postupka, informacije o unutarnjem ustrojstvu tijela javne vlasti, s imenima čelnika tijela i voditelja ustrojstvenih jedinica i njihovim podacima za kontakt, zaključke sa službenih sjednica tijela javne vlasti i službene dokumente usvojene na tim sjednicama te informacije o radu formalnih radnih tijela iz njihove nadležnosti na kojima se odlučuje o pravima i interesima korisnika, obavijest o načinu i uvjetima ostvarivanja prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija na vidljivu mjestu, s podacima za kontakt službenika za informiranje, potrebnim obrascima ili poveznica na obrasce te visinom naknade za pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija, odgovore na najčešće postavljena pitanja, o načinu podnošenja upita građana i medija, kao i ostale informacije (vijesti, priopćenja za javnost), u svrhu informiranja javnosti o svom radu i izvršavanju obveza i ostvarivanju prava građana. Županijske uprave za ceste su navedene u popisu tijela javne vlasti objavljenom na mrežnim stranicama Vlade Republike Hrvatske te su obvezne objavljivati propisane dokumente i informacije na svojim mrežnim stranicama.

UPRAVLJANJE ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE

Odlukom Županijske skupštine iz travnja 1997. osnovana je Uprava za ceste, kao pravna osoba za upravljanje, građenje, rekonstruiranje i održavanje županijskih i lokalnih cesta na području Županije. Upravom za ceste upravlja ravnatelj, kojega imenuje Upravno vijeće. Upravno vijeće ima sedam članova, koje imenuje župan. Članovi Upravnog vijeća primaju naknadu čiju visinu utvrđuje Upravno vijeće. Odlukom Upravnog vijeća iz prosinca 2021. mjesečna naknada predsjedniku Upravnog vijeća utvrđena je u netoiznosu od 132,72 eura, a članovima u netoiznosu od 99,54 eura. Organizacijske jedinice Uprave za ceste su ured ravnatelja (ravnatelj, zamjenik ravnatelja i administrativni referent), jedinica za obavljanje poslova u vezi s održavanjem i zaštitom županijskih i lokalnih cesta, jedinica za obavljanje poslova građenja i pojačano održavanje županijskih i lokalnih cesta te jedinica za ekonomske, pravne i opće poslove. Uprava za ceste je koncem 2023. imala šest zaposlenika. Na području Županije postoje dvije nadcestarije: Nadcestarija Pakrac (administrativno područje grada Pakraca i Lipika) i Nadcestarija Požega (administrativno područje gradova Pleternice i Kutjeva te općina Brestovac, Čaglin, Jakšić, Kaptol i Velika).

Prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta, na području Županije razvrstano je 26 županijskih cesta ukupne duljine 199,516 km, od čega se 173,216 km odnosi na asfaltne, a 26,300 km na makadamske ceste i 80 lokalnih cesta ukupne duljine 276,284 km, od čega se 227,705 km odnosi na asfaltne, a 48,579 km na makadamske ceste.

Deset županijskih i devet lokalnih cesta su međužupanijske ceste te su razvrstane i na području susjednih županija. Uprava za ceste upravlja županijskim i lokalnim cestama razvrstanim na području Županije te dijelovima međužupanijskih županijskih i lokalnih cesta do granice Županije.

Evidencije o županijskim i lokalnim cestama

Prema odredbama članka 32. Zakona o cestama, upravitelji javnih cesta dužni su podatke iz svojih baza podataka o javnim cestama prenositi Hrvatskim cestama d.o.o., koje vode jedinstvenu bazu podataka o javnim cestama. Sadržaj, ustroj i način vođenja baze podataka o javnim cestama i objektima na njima utvrđen je Pravilnikom o sadržaju, ustroju i načinu vođenja baze podataka o javnim cestama i objektima na njima (Narodne novine 56/15).

Prema odredbama Pravilnika o sadržaju, ustroju i načinu vođenja baze podataka o javnim cestama i objektima na njima, baza podataka o javnim cestama je skup međusobno povezanih podataka, koji interakcijom omogućavaju pregled stanja javnih cesta i objekata na njima, sastavnih elemenata i prometa koji se po njima odvija, a koji se na odgovarajući način i pod određenim uvjetima koriste za potrebe upravljanja, građenja, održavanja, zaštite javnih cesta i prometa na njima te za potrebe službenih statistika, državnih upravnih tijela, međunarodnih organizacija i drugih pravnih i fizičkih osoba. Bazu podataka o javnim cestama čine Prostorna baza podataka, koja sadrži georeferencirane vektorske podatke o osima javnih cesta, jedinstveni adresni sustav javnih cesta i druge tematske GIS slojeve neophodne za prostorno analiziranje i prikazivanje, i Alfanumerička baza podataka, koja sadrži opisne, brojčane i grafičke tehničke podatke o cestama i objektima na njima.

Prostorna baza podataka je temelj cjelokupne baze podataka o javnim cestama, gdje se na georeferencirane vektorske prostorne podatke o osima cesta vežu alfanumerički podaci o cestama, koristeći GIS tehnologiju i primjenjujući pravila i tehničke specifikacije jedinstvenog adresnog sustava, te se na taj način mogu prostorno locirati. Alfaničnu bazu podataka čine propisani obvezni i preporučljivi tehnički podaci za pojedine skupine javnih cesta. Obvezni tehnički podaci moraju se redovito prikupljati i unositi u bazu, dok se preporučljivi tehnički podaci mogu prikupljati redovito ili samo za pojedine analize stanja cesta i objekata na njima, ovisno o potrebama. Hrvatske ceste d.o.o. nadležne su za prikupljanje, obradu, ažuriranje, verifikaciju i održavanje podataka Prostorne baze podataka, a županijske uprave za ceste za prikupljanje, obradu, ažuriranje, verifikaciju i održavanje tehničkih podataka Alfaničnu bazu podataka za županijske i lokalne ceste kojima upravljaju. Hrvatske ceste d.o.o. osiguravaju tehničke i programske osnove za ustrojavanje, vođenje i korištenje baze podataka o javnim cestama te preuzimanje i unošenje podataka putem *web* aplikacije. Županijske uprave za ceste dužne su unositi podatke u Alfaničnu bazu podataka o javnim cestama putem *web* aplikacije te su odgovorne za pravovremenost i točnost unesenih podataka, a unos podataka mogu obavljati ovlašteni djelatnici koji dobivaju jedinstveni identifikacijski broj i lozinku za prijavljivanje u bazu.

Za potrebe vođenja Prostorne baze podataka Uprava za ceste redovito dostavlja Hrvatskim cestama d.o.o. podatke o promjenama na osima cesta postojećih županijskih i lokalnih cesta, koje su nastale kao posljedica radova redovitog i izvanrednog održavanja te podatke o osima novoizgrađenih županijskih i lokalnih cesta ili novoizgrađenih dijelova županijskih i lokalnih cesta. Uprava za ceste nema *web* aplikaciju za unos tehničkih podataka u Alfaničnu bazu podataka o javnim cestama. Podatke o županijskim i lokalnim cestama vodi u Excel tablici, Word dokumentima, DWG datotekama i dokumentaciji u tiskanom obliku.

Navedene evidencije sadrže, između ostalog, podatke o oznaci ceste, opisu, duljini ceste (u naselju i izvan naselja), širini kolnika, broju i širini prometnih trakova, širini bankina, širini rigola, duljini i širini pješačkih staza, vrsti kolnika, stanju kolnika, ocjeni stanja kolnika, autobusnim stajalištima i ugibalištima, željezničko-cestovnim prijelazima, mostovima i propustima i drugim tehničkim podacima. Prema obrazloženju Uprave za ceste u postupku je pribavljanje informativnih ponuda u svrhu provedbe natječaja za izradu potrebne *web* aplikacije kako bi se uspostavila Alfanična baza podataka i postupilo u skladu s odredbama Pravilnika o sadržaju, ustroju i načinu vođenja baze podataka o javnim cestama i objektima na njima.

Državni ured za reviziju nalaže prikupljanje, obradu, ažuriranje, verifikaciju i održavanje tehničkih podataka Alfaničnu bazu podataka obavljati u skladu s odredbama Pravilnika o sadržaju, ustroju i načinu vođenja baze podataka o javnim cestama i objektima na njima.

Prema odredbama članaka 123. i 124. Zakona o cestama, javne ceste se upisuju u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo Republike Hrvatske, uz upis pravne osobe koja upravlja javnom cestom. Upis javnih cesta za koje je izrađena snimka izvedenog stanja i koje su evidentirane u katastru provodi zemljišnoknjižni sud po službenoj dužnosti na temelju Odluke o razvrstavanju javnih cesta i prijavnog lista sa snimkom izvedenog stanja, koje zemljišnoknjižnom sudu dostavlja tijelo nadležno za katastar. Javne ceste koje nisu evidentirane u katastru ili nije evidentirano njihovo stvarno stanje, evidentiraju se u katastru na temelju Odluke o razvrstavanju javnih cesta, geodetskog elaborata izvedenog stanja javne ceste i rješenja nadležnog zemljišnoknjižnog suda o provedbi prijavnog lista.

Prijavni list za prethodnu provedbu u zemljišnoj knjizi zemljišnoknjižnom sudu po službenoj dužnosti dostavlja nadležni ured za katastar, na temelju pregledanog i potvrđenog geodetskog elaborata izvedenog stanja javne ceste snimljenog prema pravilima propisanim posebnim zakonom, koji pribavlja i tijelu nadležnom za katastar dostavlja pravna osoba koja upravlja javnim cestama.

Prema podacima iz evidencije o upisu županijskih i lokalnih cesta u zemljišne knjige, do ukupno 475,800 km, Uprava za ceste evidentirala je u katastru i upisala u zemljišne knjige 140,158 km cesta ili 29,46 % ukupnih cesta, od toga je evidentirano sedam županijskih cesta ukupne duljine 61,894 km te 26 lokalnih cesta ukupne duljine 78,264 km. U postupku je provođenje upisa za osam županijskih cesta ukupne duljine 14,867 km te 15 lokalnih cesta ukupne duljine 47,375 km. Prema obrazloženju Uprave za ceste, svake godine se evidentira oko 20 km županijskih i lokalnih cesta u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima. Postupak upisa u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru pokreće se za ceste, odnosno dionice cesta za koje je planirana izrada projektne dokumentacije ili izvođenje radova, na cestama gdje je od strane ostalih javnih poduzeća izražena potreba za upis i evidentiranje s obzirom na to da se većina instalacija polaže u koridoru javne ceste, na cestama gdje je od strane lokalne samouprave izražena potreba za upis i evidentiranje javnih cesta s obzirom na njihove planirane investicije, na lokacijama gdje javna cesta nema formiranu česticu te na svim drugim lokacijama gdje je potrebno točno definirati granice javnih prometnica. U 2022. rashodi za geodetsko-katastarske usluge za potrebe upisa županijskih i lokalnih cesta u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru iznosili su 8.200,11 eura, a u 2023. iznosili su 18.441,06 eura.

Prema podacima iz Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika, Uprava za ceste je izvanproračunski korisnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te je obveznik primjene proračunskog računovodstva, u skladu s odredbom članka 2. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 158/23). Prema odredbama članaka 14. i 221. istog Pravilnika, obveznici primjene proračunskog računovodstva moraju osigurati računovodstvene podatke o dugotrajnoj nefinancijskoj imovini, po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) i s drugim potrebnim podacima, te na kraju svake poslovne godine provesti popis imovine i obveza radi svođenja njihovih postojećih knjigovodstvenih stanja na stvarna stanja utvrđena popisom.

Prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta (Narodne novine 41/22) Uprava za ceste upravlja sa 106 javnih cesta ukupne dužine 475,800 km, od toga je 26 županijskih cesta ukupne dužine 199,516 km i 80 lokalnih cesta ukupne dužine 276,284 km. Uprava za ceste vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju županijskih i lokalnih cesta kojima upravlja, po vrsti cesta te nabavnoj i otpisanoj vrijednosti, a svakoj cesti pridružen je inventurni broj pod kojim je evidentirana (oznaka i nazivi županijskih i lokalnih cesta usklađeni su s podacima iz Odluke o razvrstavanju javnih cesta).

Prema analitičkoj evidenciji osnovnih sredstava na 31. prosinca 2023. evidentirano je 26 županijskih cesta sadašnje vrijednosti u iznosu od 82.221.191,22 eura (nabavna vrijednost u iznosu od 197.377.296,85 eura te ispravak vrijednosti u iznosu od 115.156.105,63 eura) te 77 lokalnih cesta sadašnje vrijednosti u iznosu od 97.631.629,90 eura (nabavna vrijednost u iznosu od 240.905.712,61 euro te ispravak vrijednosti u iznosu od 143.274.082,71 euro).

Godišnjim popisom imovine i obveza koncem 2022. te koncem 2023. utvrđeno je da dvije lokalne ceste (LC41080 i LC41081) nisu evidentirane u poslovnim knjigama Uprave za ceste jer nije izvršena primopredaja u skladu s odredbama Pravilnika o prijenosu javnih cesta i nerazvrstanih cesta (Narodne novine 17/20 i 10/21), a jedna lokalna cesta (LC41050) nije bila obuhvaćena navedenim Godišnjim popisima imovine i obveza niti je evidentirana u poslovnim knjigama. Prema obrazloženju odgovorne osobe Uprave za ceste, pri obavljanju Popisa imovine i izrade Financijskog izvještaja za 2023. uočeno je da jedna lokalna cesta nije bila obuhvaćena Godišnjim popisima imovine i obveza za 2023., što je navedeno kao slabost u Upitniku o fiskalnoj odgovornosti za 2023. te će Uprava pristupiti otklanjanju navedenog nedostatka u narednom razdoblju, a za lokalne ceste za koje nije izvršena primopredaja u narednom razdoblju postupit će se u skladu sa Zakonom o cestama i izvršiti primopredaja.

Državni ured za reviziju nalaže uskladiti stanje županijskih i lokalnih cesta u poslovnim knjigama sa stvarnim stanjem kojima upravlja Uprava za ceste prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta.

Financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama

Prema odredbama Zakona o cestama, izvori sredstava za financiranje županijskih i lokalnih cesta su godišnja naknada za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, naknada za izvanredni prijevoz, naknada za prekomjernu uporabu javnih cesta, korisnička naknada, naknada za korištenje cestovnog zemljišta, naknada za obavljanje pratećih djelatnosti na javnoj cesti, naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta, naknada za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti, sredstva državnog proračuna i ostali izvori.

U tablici broj 2 daju se podaci o planiranim i ostvarenim prihodima i rashodima Uprave za ceste u 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih financijskih planova i godišnjih izvješća o izvršenju financijskog plana, donesenih u skladu s propisima o proračunu.

Tablica broj 2

Planirani i ostvareni prihodi i rashodi Uprave za ceste u 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih financijskih planova i godišnjih izvješća o izvršenju financijskog plana

u eurima

Redni broj	Opis	2022.				2023.			
		Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim prihodima ili rashodima (u %)	Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim prihodima ili rashodima (u %)
	1	2	3	4 (3/2*100)	5	6	7	8 7/6*100	9
1.	Prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta	2.894.153,56	3.665.496,73	126,7	99,4	3.160.400,00	3.654.800,16	115,6	99,4
1.1.	Godišnja naknada za uporabu javnih cesta	2.741.522,33	2.739.171,89	99,9	74,3	3.147.000,00	2.780.847,06	88,4	75,6
1.2.	Naknada za izvanredni prijevoz	0,00	3.641,81	-	0,1	0,00	1.097,54	-	0,0
1.3.	Naknada za korištenje cestovnog zemljišta	0,00	0,00	-	0,0	0,00	0,00	-	0,0
1.4.	Naknada za obavljanje pratećih djelatnosti na javnoj cesti	0,00	0,00	-	0,0	0,00	0,00	-	0,0
1.5.	Naknada za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti	0,00	63.275,20	-	1,7	0,00	65.764,84	-	1,8
1.6.	Sredstva proračuna	145.995,09	852.032,53	583,6	23,1	0,00	790.701,25	-	21,5
1.7.	Sredstva iz drugih izvora	6.636,14	7.375,30	111,1	0,2	13.400,00	16.389,47	122,3	0,4
2.	Drugi prihodi	22.562,88	23.020,11	102,0	0,6	25.000,00	23.001,71	92,0	0,6
Ukupno prihodi (1.+2.)		2.916.716,44	3.688.516,84	126,5	100,0	3.185.400,00	3.677.801,87	115,5	100,0
3.	Rashodi za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta	5.746.662,82	3.150.326,71	54,8	79,3	5.879.110,00	1.855.953,71	31,6	71,4
3.1.	Građenje i rekonstrukcija	2.183.290,20	1.022.551,20	46,8	25,7	2.365.810,00	291.028,42	12,3	11,2
3.2.	Redovito održavanje	1.325.502,69	1.067.121,51	80,5	26,9	1.724.000,00	888.628,76	51,5	34,2
3.3.	Izvanredno održavanje	2.237.869,93	1.060.654,00	47,4	26,7	1.789.300,00	676.296,53	37,8	26,0
4.	Drugi rashodi za upravljanje županijskim i lokalnim cestama	471.165,96	435.331,17	92,4	10,9	473.500,00	452.051,99	95,5	17,4
4.1.	Doznaka dijela prihoda od godišnje naknade za uporabu javnih cesta Gradu Požegi za financiranje nerazvrstanih cesta	358.351,58	348.868,94	97,4	8,7	360.000,00	353.471,07	98,2	13,6
4.2.	Naknade stanicama za tehnički pregled za obavljanje poslova naplate godišnje naknade za uporabu javnih cesta	46.452,98	39.648,14	85,4	1,0	47.000,00	41.526,15	88,4	1,6
4.3.	Naknada za uređenje voda	39.816,84	38.613,98	97,0	1,0	40.000,00	38.613,71	96,5	1,5
4.4.	Geodetsko-katastarske usluge za potrebe upisa županijskih i lokalnih cesta u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru	26.544,56	8.200,11	30,9	0,2	26.500,00	18.441,06	69,6	0,7
5.	Rashodi Uprave za ceste	1.196.913,80	388.150,22	32,5	9,8	1.045.524,90	290.739,32	27,8	11,2
5.1.	Rashodi za zaposlene	321.587,36	281.273,64	87,5	7,1	308.000,00	207.513,39	67,4	8,0
5.2.	Materijalni rashodi	184.484,71	102.172,71	55,4	2,6	211.725,00	71.293,36	33,7	2,7
5.3.	Drugi rashodi Uprave za ceste	690.841,73	4.703,87	0,7	0,1	525.799,90	11.932,57	2,3	0,5
Ukupno rashodi (3.+4.+5.)		7.414.742,58	3.973.808,10	53,6	100,0	7.398.134,90	2.598.745,02	35,1	100,0
Višak / manjak prihoda		0,00	-285.291,26	-	-	0,00	1.079.056,85	-	-
Preneseni višak prihoda iz prethodne godine		4.498.026,16	4.498.026,16	100,0	-	4.395.459,84	4.395.459,84	100,0	-
Višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju		-	4.212.734,90	-	-	-	5.474.516,69	-	-

– Prihodi

Uprava za ceste je u 2022. i 2023. vrijednosno najznačajnije prihode za financiranje županijskih i lokalnih cesta ostvarila iz godišnje naknade za uporabu javnih cesta i iz sredstava proračuna. U 2022. prihodi od godišnjih naknada za uporabu javnih cesta ostvareni su u iznosu od 2.739.171,89 eura, a u 2023. u iznosu od 2.780.847,06 eura. Iznos godišnje naknade utvrđen je Pravilnikom o visini godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila (Narodne novine 96/15 i 98/15). Plaćaju je vlasnici motornih i priključnih vozila koji imaju prebivalište odnosno sjedište na području Županije. Prema podacima Uprave za ceste, pribavljenima od Centra za vozila Hrvatske, u 2022. je na području Županije registrirano 36 700 vozila, dok je u 2023. registrirano 38 251 vozilo, što je 4,3 % više. Prihodi ostvareni iz godišnje naknade za uporabu javnih cesta u 2023. povećani su za 1,5 % u odnosu na 2022.

Prihodi ostvareni iz sredstava proračuna odnose se na prihode iz državnog proračuna u iznosu od 726.596,19 eura u 2022., odnosno u iznosu od 737.434,40 eura u 2023. i prihode iz proračuna jedinica lokalne samouprave ostvareni u iznosu od 125.436,34 eura u 2022., odnosno u iznosu od 53.266,85 eura u 2023.

Prihodi iz državnog proračuna odnose se na sredstva za održavanje, rekonstrukciju i građenje županijskih i lokalnih cesta u iznosu od 700.051,63 eura u 2022. odnosno u iznosu od 671.073,00 eura u 2023. te u 2022. na sredstva za sufinanciranje radova na sanaciju opasnih mjesta u iznosu od 26.544,56 eura odnosno u 2023. na sredstva za građenje biciklističke infrastrukture na županijskim i lokalnim cestama u iznosu od 66.361,40 eura u 2023.

Sredstva za održavanje, rekonstrukciju i građenje županijskih i lokalnih cesta ostvarena su na temelju odluka Ministarstva o rasporedu sredstava županijskim upravama za ceste u 2022. i 2023., kojima su navedena sredstva županijskim upravama za ceste dodijeljena u prosincu 2022. i studenome 2023. Sufinanciranje radova na sanaciji opasnih mjesta (izgradnja pješačkih staza) ostvareno je na temelju Sporazuma s Ministarstvom unutarnjih poslova zaključenog u prosincu 2021. (na temelju Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske za 2021.), kojim su sredstva za navedeno sufinanciranje Upravi za ceste dodijeljena u 2022. Sredstva za građenje biciklističke infrastrukture na županijskim i lokalnim cestama ostvarena su na temelju Odluke Ministarstva o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste u 2023., kojom su sredstva za navedenu potporu županijskim upravama za ceste dodijeljena u prosincu 2023.

U skladu s odredbama odluka Ministarstva o rasporedu sredstava, sredstva su Upravi za ceste doznačena jednokratno, pri čemu su način podnošenja zahtjeva za isplatom, način i rokovi prijenosa i korištenja sredstava, nadzor nad korištenjem te način izvještavanja o korištenju sredstava uređeni ugovorima koji su zaključeni između Ministarstva i Uprave za ceste pojedinačno za svaku Odluku. U skladu sa zaključenim ugovorima, Uprava za ceste tromjesečnim i godišnjim izvještajima izvještava Ministarstvo o utrošku sredstava pojedinačno po svakoj odluci. Izvještaji sadrže podatke o utrošenim sredstvima u izvještajnom razdoblju te preslike sporazuma i ugovora s dobavljačima, ovjerenih obračunskih situacija o izvedenim radovima, računa za izvedene radove i nabavljene robe i usluge, potvrda o plaćanjima i drugih dokumenata. S obzirom na to da su joj sredstva za pojedinu poslovnu godinu doznačena koncem iste godine, Uprava za ceste je godišnjim financijskim planovima, koje donosi prije početka poslovne godine, prihode iz sredstava proračuna za 2022. planirala u znatno manjim iznosima nego što su ostvareni, dok za 2023. nisu niti planirana, što je dovelo do ostvarenja vrijednosno značajnih godišnjih viškova prihoda koji se prenose za korištenje u idućoj godini.

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne samouprave tijekom 2022. i 2023. ostvareni su na temelju 13 ugovora o sufinanciranju radova na izgradnji pješačkih staza. Uprava za ceste, kao nosilac investicije, u skladu s Planom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta za 2022. odnosno za 2023. te njihovim izmjenama i dopunama provela je postupke javne nabave, zaključila ugovore s izvođačima radova i obavljala nadzor nad izvođenjem radova. Ugovorima o sufinanciranju ugovoreno je, između ostalog, da jedinice lokalne samouprave sufinanciraju izvođenje radova u iznosu od 20,0 % vrijednosti izvedenih radova te da se plaćanje obavlja na temelju zahtjeva Uprave za ceste i prema ispostavljenim privremenim i okončanim situacijama.

Prihodi iz naknade za izvanredni prijevoz u iznosu od 3.641,81 euro u 2022., odnosno u iznosu od 1.097,54 eura u 2023. ostvareni su u skladu s odredbama članka 46. Zakona o cestama, prema kojima se na javnoj cesti, iznimno od odredbe kojom je propisano da vozila u prometu na javnoj cesti, sama ili zajedno s teretom, moraju udovoljavati propisanim uvjetima za pojedine vrste vozila u pogledu dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja, može obaviti izvanredni prijevoz, na temelju dozvole za izvanredni prijevoz kojom se utvrđuju uvjeti i način obavljanja izvanrednog prijevoza te iznos i način plaćanja naknade i drugih troškova izvanrednog prijevoza. Dozvolu za izvanredni prijevoz izdaje pravna osoba koja upravlja javnom cestom, a ako se izvanredni prijevoz obavlja na više javnih cesta, dozvolu izdaju Hrvatske ceste d.o.o. O izdanim dozvolama za izvanredni prijevoz moraju se obavijestiti ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, inspekcija za ceste i pravna osoba koja upravlja javnom cestom po kojoj se obavlja izvanredni prijevoz. Uvjeti i način obavljanja izvanrednog prijevoza, uvjeti i postupak za izdavanje dozvole za izvanredni prijevoz te mjerila za izračun naknade za izvanredni prijevoz propisani su odredbama Pravilnika o izvanrednom prijevozu (Narodne novine 92/18, 45/20 i 47/23). Prema odredbi članka 14. navedenog Pravilnika, upravitelji javnih cesta poslove izdavanja dozvola mogu povjeriti Hrvatskim cestama d.o.o. pri čemu zadržavaju pravo na utvrđenu naknadu za izvanredni prijevoz. Uprava za ceste je poslove izdavanja dozvola za izvanredni prijevoz povjerila Hrvatskim cestama d.o.o., koje su je obavijestile o izdanim dozvolama za izvanredni prijevoz na temelju kojih su ostvareni prihodi u 2022. i u 2023.

Prihodi iz naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti u iznosu od 63.275,20 eura u 2022., odnosno u iznosu od 65.764,84 eura u 2023. ostvareni su u skladu s odredbom članka 86. Zakona o cestama, kojom je propisano da se za korištenje javnih cesta na temelju prava služnosti, prava građenja, prava puta ili nekog drugog sličnog prava za komunalne, vodne, energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme plaća naknada u visini određenoj Odlukom o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti. Navedenom Odlukom propisano je da se visina naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti, koju plaća investitor vodnih građevina, sukladno posebnom propisu, energetskih građevina te građevina elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme na javnoj cesti, odnosno osoba koja je na temelju posebnog zakona ovlaštena upravljati tim građevinama i infrastrukturom, utvrđuje u godišnjem iznosu od 2,10 kn/m² (0,28 eura/m²) za polaganje vodovodnih, toplovodnih, parovodnih i kanalizacijskih vodova, odnosno u iznosu od 2,40 kn/m² (0,32 eura/m²) za polaganje produktovoda, plinovoda i naftovoda, za postavljanje elektroničke komunikacijske kabelaške kanalizacije, vodova koji se postavljaju izvan kabelaške kanalizacije i stupova nadzemne komunikacijske mreže i vodova integrirane infrastrukture kabelaških električnih vodova te za polaganje kabelaških električnih vodova i stupova zračne mreže ili javne rasvjete. Osnivanje prava služnosti, prava građenja ili drugog sličnog prava na javnoj cesti utvrđuje se ugovorom između upravitelja javne ceste i korisnika prava.

Uprava za ceste je prihode iz naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti ostvarila na temelju ugovora zaključenih s četiri korisnika prava služnosti na županijskim i lokalnim cestama radi polaganja, izgradnje i održavanja komunalnih, vodnih i energetskih građevina. Ugovorene godišnje naknade s korisnicima prava služnosti utvrđene su u skladu s odredbama Odluke o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti.

Najznačajniji prihodi iskazani u okviru prihoda iz naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti u 2022. odnosno u 2023. u iznosu od 61.943,01 euro odnose se na prihode od infrastrukturnog operatora (Hrvatski telekom d.d.) za korištenje županijskih i lokalnih cesta i cestovnog zemljišta na kojem se nalazi njegova elektronička komunikacijska infrastruktura.

Uprava za ceste je u siječnju 2018. podnijela zahtjev Hrvatskoj regulatornoj agenciji za mrežne djelatnosti (dalje u tekstu: HAKOM) za utvrđivanje infrastrukturnog operatora i njegove obveze plaćanja naknade za pravo puta na županijskim i lokalnim cestama u nadležnosti Uprave za ceste. HAKOM je u ožujku 2019. donio rješenje kojim je utvrđen infrastrukturni operator, njegovo pravo puta na županijskim i lokalnim cestama i obveza plaćanja godišnje naknade za pravo puta, na temelju odredbi Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17), koji je bio na snazi do srpnja 2022., prema kojem se za gradnju, održavanje, razvoj i korištenje elektroničke komunikacijske mreže i elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme na općem dobru te na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih pravnih i fizičkih osoba plaća naknada za pravo puta, čija je visina i način obračuna propisan Pravilnikom o potvrdi i naknadi za pravo puta (Narodne novine 152/11, 151/14 i 95/17).

Navedenim Pravilnikom visina godišnje naknade za pravo puta za korištenje cesta određena je u iznosu od 8,00 kn/m² (1,06 eura/m²) površine koja se koristi za pristup, postavljanje, korištenje, popravljavanje i održavanje elektroničke komunikacijske infrastrukture, a koja se utvrđuje na način propisan istim Pravilnikom. Primjenom odredbi Zakona o elektroničkim komunikacijama i Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta, infrastrukturnom operatoru je rješenjem HAKOM-a utvrđena obveza plaćanja godišnje naknade za pravo puta za korištenje županijskih i lokalnih cesta počevši od 30. studenoga 2018. te je prvo obračunsko razdoblje utvrđeno od 30. studenoga 2018. do 30. studenoga 2019. Infrastrukturni operator je na temelju navedenog rješenja HAKOM-a tijekom 2019., 2020. i 2021. na ime godišnje naknade za pravo puta uplatio ukupno 540.274,19 eura, dok je za 2022. i 2023. uplatio po 61.943,01 euro primjenjujući i pozivajući se na odredbu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o cestama (Narodne novine 144/21), kojom je izmijenjena odredba članka 86., stavka 2. Zakona o cestama te je od 4. siječnja 2022. na snazi odredba prema kojoj se za korištenje javnih cesta na temelju prava služnosti, prava građenja, prava puta ili nekog drugog sličnog prava za komunalne, vodne, energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme plaća isključivo naknada za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti u visini određenoj Odlukom o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti, kojom je godišnja naknada za postavljanje elektroničke komunikacijske kabelaške kanalizacije, vodova koji se postavljaju izvan kabelaške kanalizacije i stupova nadzemne komunikacijske mreže određena u iznosu od 2,40 kn/m² (0,32 eura/m²) površine služnosti.

Do donošenja rješenja HAKOM-a, infrastrukturni operator je naknadu za korištenje županijskih i lokalnih cesta plaćao na temelju Ugovora o osnivanju prava služnosti na županijskim i lokalnim cestama i dodatka navedenom Ugovoru zaključenih s Upravom za ceste u prosincu 2013. i prosincu 2014., s trajanjem na neodređeno vrijeme, odnosno dok je elektronička komunikacijska infrastruktura i povezana oprema u funkciji zbog koje je izgrađena. Navedeni Ugovor i njegov dodatak zaključeni su na temelju odredbi Zakona o cestama i Odluke o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti, kojima je visina godišnje naknade određena u iznosu od 2,40 kn/m² (0,32 eura/m²) površine služnosti. Uprava za ceste je navedeni Ugovor i dodatak Ugovoru iz prosinca 2013. i prosinca 2014. otkazala u studenome 2018. dostavljanjem izjave o otkazivanju infrastrukturnom operatoru, koji otkazivanje nije prihvatio te je nadležnom sudu u siječnju 2019. podnio tužbu sa zahtjevom da se utvrdi da je otkazivanje neosnovano i bez pravnog učinka. Prvostupanjski sud je tužbeni zahtjev prihvatio, na što je Uprava za ceste podnijela žalbu, koju je drugostupanjski sud odbio te potvrdio presudu prvostupanjskog suda kojom je utvrđeno da je otkazivanje navedenog Ugovora iz prosinca 2013., s dodatkom iz prosinca 2014., neosnovano i bez pravnog učinka, čime je navedeni Ugovor održan na snazi. Troškovi odvjetnika, prema Ugovoru o zastupanju zaključenim s jednim odvjetničkim društvom u studenome 2018., utvrđeni su u jednokratnom iznosu od 10,0 % na razliku visine naknade koja je utvrđena rješenjem HAKOM-a i visine naknade koja se naplaćivala prema Ugovoru o pravu služnosti i dodatka Ugovoru iz prosinca 2013. i prosinca 2014. Uprava za ceste podmirila je troškove odvjetničkih usluge u travnju 2019. u iznosu od 8.093,24 eura.

Od 2022. Hrvatski telekom d.d. plaća godišnju naknadu za pristup, postavljanje, korištenje, popravljavanje i održavanje elektroničke komunikacijske infrastrukture na županijskim i lokalnim cestama u iznosu od 61.943,01 euro koja je obračunata uz primjenu jedinične cijene 2,40 kn/m² (0,32 euro/m²) utvrđene navedenim Ugovorom iz prosinca 2013. i dodatkom Ugovoru iz prosinca 2014., a temeljem stvarno utvrđenih količina elektroničke komunikacijske infrastrukture iz geodetskog Elaborata za pravo puta iz siječnja 2019., kojim su Uprava za ceste i Hrvatski telekom d.d. potvrdili količine elektroničke komunikacijske infrastrukture na cestama kojima upravlja Uprava za ceste.

Prihodi iz ostalih izvora u iznosu od 7.375,30 eura u 2022. odnosno u iznosu od 16.389,47 eura u 2023. odnose se na prihode od osiguravajućih društava, od izdavanja suglasnosti i posebnih uvjeta, od kazni po sudskim presudama i drugo.

Drugi prihodi u iznosu od 23.020,11 eura u 2022. odnosno u iznosu od 23.001,71 euro u 2023. odnose se na prihode od financijske imovine (kamate na depozite po viđenju).

– Rashodi

Uprava za ceste je u 2022. i 2023. vrijednosno najznačajnije rashode ostvarila za građenje i rekonstrukciju te redovito i izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta. Navedeni rashodi čine 79,3 % ukupnih rashoda u 2022., odnosno 71,4 % u 2023. Slijede drugi rashodi za upravljanje županijskim i lokalnim cestama, koji čine 10,9 % ukupnih rashoda u 2022., odnosno 17,4 % u 2023. te rashodi za funkcioniranje Uprave za ceste, koji čine 9,8 % ukupnih rashoda u 2022., odnosno 11,2 % u 2023. Uprava za ceste vodi evidenciju rashoda za građenje i rekonstrukciju te izvanredno održavanje po županijskim i lokalnim cestama, a rashode redovitog održavanja evidentira mjesečno u ukupnom iznosu na temelju ispostavljenih privremenih odnosno okončanih situacija.

Drugi rashodi za upravljanje županijskim i lokalnim cestama odnose se na doznake dijela prihoda od godišnje naknade za uporabu javnih cesta Gradu Požegi za financiranje nerazvrstanih cesta, naknade stanicama za tehnički pregled za obavljanje poslova naplate godišnje naknade za uporabu javnih cesta, naknade za uređenje voda te na troškove geodetsko-katastarskih usluga za potrebe upisa županijskih i lokalnih cesta u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru.

Doznake dijela prihoda od godišnje naknade za uporabu javnih cesta Gradu Požegi za financiranje nerazvrstanih cesta u 2022. u iznosu od 348.868,94 eura te u 2023. u iznosu od 353.471,07 eura izvršene su na temelju odredbi članaka 98. i 108. Zakona o cestama, prema kojima se sredstva za građenje, rekonstrukciju i održavanje nerazvrstanih cesta na području gradova koji su sjedišta županija, a koje su bile razvrstane u javne ceste Odlukom o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste (Narodne novine 54/08, 122/08, 13/09, 104/09 i 17/10), osiguravaju dijelom iz godišnje naknade za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, proporcionalno udjelu duljine nerazvrstanih cesta na području grada u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta na području županije. Sredstva su doznačena prema mjerilima propisanim odredbom članka 8. Pravilnika o naplati godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, prema kojoj udjel duljine nerazvrstanih cesta na području Grada Požege u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta na području Županije iznosi 12,7 %.

Naknade stanicama za tehnički pregled za obavljanje poslova naplate godišnje naknade za uporabu javnih cesta u 2022. u iznosu od 39.648,14 eura te u 2023. u iznosu od 41.526,15 eura, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, isplaćene su na temelju ugovora zaključenih sa stanicama za tehnički pregled. Prema odredbi članka 5. Pravilnika o naplati godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, pravne osobe u čijem su sastavu stanice za tehnički pregled vozila i županijske uprave za ceste dužne su zaključiti ugovor kojim će se regulirati uplata sredstava godišnje naknade za uporabu javnih cesta na račun županijske uprave za ceste, izdavanje potvrda o obračunatoj i naplaćenoj godišnjoj naknadi, vođenje evidencije o obračunanoj godišnjoj naknadi i obavljanju drugih poslova u vezi s naplatom. Uprava za ceste je u lipnju i srpnju 2022. zaključila ugovore sa stanicama za tehnički pregled (41 ugovor) za razdoblje od 1. srpnja 2022. do 30. lipnja 2024. Za obavljanje navedenih usluga ugovorena je naknada u iznosu od 1,00 euro s porezom na dodanu vrijednost po vozilu. Također, s društvom Centar za vozila Hrvatske d.o.o. je zaključen ugovor o obavljanju poslova koji su povezani s izdavanjem potvrde i obračunatoj godišnjoj naknadi. Poslovi se odnose na elektroničku obradu podataka o naplati godišnje naknade koje se obavljaju u stanicama za tehnički pregled vozila, izvan stanica te dostavu podataka o svim obrađenim predmetima u stanicama, uz primjenu posebne programske aplikacije. Za obavljanje navedenih poslova ugovorena je naknada u iznosu od 0,25 eura s porezom na dodanu vrijednost po vozilu.

Naknada za uređenje voda plaćena je prema rješenjima o obračunu naknade koju donose Hrvatske vode, u skladu s odredbama Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva (Narodne novine 153/09, 90/11, 56/13, 154/14, 119/15, 120/16, 127/17, 66/19 i 36/24) prema kojima su obveznici naknade za uređenje voda vlasnici ili drugi zakoniti posjednici nekretnine, osim poljoprivrednog zemljišta, obračunavaju je i naplaćuju Hrvatske vode u visini koju uredbom propisuje Vlada Republike Hrvatske, a osnovica za obračun naknade je četvorni metar nekretnine za koju se naknada plaća.

Prema rješenjima Hrvatskih voda i podacima iz evidencije Uprave za ceste o obračunu naknade, godišnja naknada za uređenje voda obračunana je za 2.307.500,00 m² županijskih i 682.600,00 m² lokalnih cesta, u iznosu od 38.613,98 eura za 2022., odnosno u iznosu od 38.613,71 euro za 2023.

Vrijednosno najznačajniji rashodi u okviru rashoda za funkcioniranje Uprave za ceste odnose se na rashode za zaposlene, unutar kojih su iskazani rashodi za brutoplaće koji su u 2022. ostvareni u iznosu od 220.679,83 eura, a u 2023. u iznosu od 174.267,57 eura ili 2.420,38 eura prosječno mjesečno po zaposleniku. Rashodi za zaposlene koncem 2023. manji su za 46.412,26 eura ili 21,0 % jer se smanjio broj zaposlenih (u razdoblju od rujna 2022. do konca veljače 2023. dva zaposlenika su otišla u mirovinu). Plaće zaposlenika Uprave za ceste utvrđene su Odlukom o plaćama i drugim primanjima iz radnog odnosa zaposlenika Uprave za ceste koju je donijelo Upravno vijeće u rujnu 2011. te šest izmjena i dopuna navedene Odluke iz studenoga 2016., studenoga 2017., kolovoza i prosinca 2018. te svibnja i studenoga 2020. Plaću čini osnovna plaća i dodaci na osnovnu plaću. Osnovnu plaću čini umnožak osnovice (brutoosnovica za izračun plaća službenika i namještenika u državnim i javnim službama) i koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta, uvećan za 0,5 % za svaku navršenu godinu radnog staža.

Preneseni višak prihoda iz prethodne godine u 2022. iznosio je 4.498.026,16 eura odnosno u 2023. iznosio je 4.395.459,84 eura. Višak prihoda iz prethodne godine prenosi se od 2011. odnosno od obustave stečajnog postupka nad Upravom za ceste kada je ostvaren višak prihoda u iznosu od 1.390.726,52 eura.

Prema obrazloženjima iz godišnjih izvještaja o izvršenju Financijskog plana za 2022. odnosno 2023. preneseni višak prihoda nastao je najvećim dijelom zbog manje izvršenih planiranih radova izvanrednog održavanja te građenja i rekonstrukcije županijskih i lokalnih cesta zbog izgradnje sustava odvodnje od strane drugog naručitelja i drugog izvođača, a čiji je završetak bio preduvjet za uvođenje izvođača u posao od strane Uprave za ceste. Također, preneseni višak nastao je od prihoda od pomoći koji su ostvareni na temelju odluka Ministarstva o dodjeli sredstava za potporu održavanja, rekonstrukcije i građenja županijskih i lokalnih cesta koja su doznačavana u prosincu 2022. i studenome 2023. te su se navedena sredstva prenosila za korištenje u idućoj godini. Nadalje, u 2023. nije realizirana, između ostalog, izgradnja pješačke staze u naselju Grabarje (ŽC4127 i LC41060) planirana u vrijednosti od 200.000,00 eura, izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju prometnih i ostalih površina na dijelu ŽC4253 u naselju Velika planirana u iznosu od 233.125,00 eura uslijed čega nisu realizirana niti sredstva planirana za rješavanje imovinskopravnih odnosa na dijelu ŽC4253 u naselju Velika u iznosu od 317.410,00 eura. Također, u 2023. nisu realizirani radovi na sanaciji i presvlačenju kolnika na dionicama osam županijskih i lokalnih cesta (ŽC4101, ŽC4116, ŽC4124, LC41003, LC41004, LC41032, LC41049, i LC41077) u iznosu od 594.250,00 eura te radovi na sanaciji pješačke staze u naselju Dobrovacu u dijelu ŽC4236 u iznosu od 180.000,00 eura za koja su u rujnu 2023. osigurana sredstva izmjenama i dopunama Financijskog plana za 2023. i do konca 2023. provedeni su postupci javne nabave. Koncem 2023. višak prihoda koji je raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosio je 5.474.516,69 eura.

Odredbom članka 37. Zakona o proračunu propisano je da ako jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici ne mogu preneseni višak, zbog njegove veličine, u cijelosti iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun odnosno financijski plan donosi.

Nadalje, propisano je da višegodišnji plan uravnoteženja financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi njegovo upravljačko tijelo uz prijedlog financijskog plana, nakon čega ga dostavlja jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Državni ured za reviziju nalaže u vezi s prenesenim viškom, koji se zbog njegove veličine u cijelosti ne može iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planirati višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun odnosno financijski plan donosi u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

Planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta

Prema odredbama Zakona o cestama, planski temelj za upravljanje županijskim i lokalnim cestama, kao dijelom mreže javnih cesta u Republici Hrvatskoj, je Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. kojom su utvrđeni ciljevi i plan razvitka županijskih i lokalnih te drugih javnih cesta u Republici Hrvatskoj. U skladu sa Strategijom, Vlada Republike Hrvatske donosi program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od četiri godine. Posljednje četverogodišnje razdoblje za koje je navedeni program donesen je razdoblje od 2017. do 2020.

Prioritet u građenju i održavanju županijskih i lokalnih te drugih javnih cesta i potreba njihova razvitka utvrđena Strategijom mora se temeljiti na prostornim, prometnim, tehničkim, ekološkim, demografskim i gospodarskim analizama, s gospodarski opravdanim prometno-tehničkim rješenjima radi povećanja sigurnosti, kapaciteta i protočnosti prometa.

Kriteriji prema kojima su županijske i lokalne cesta uvrštene u godišnje planove građenja i održavanja bili su stupanj oštećenosti ceste (ocjena stanja kolnika), društveno, prometno i gospodarsko značenje javne ceste, riješeni imovinsko-pravni odnosi na cestama i cestovnom zemljištu, nalozi inspekcije za promet te izvješća ophodarske službe, s tim da su prioritet imale dionice cesta odnosno objekti oštećeni u izvanrednim okolnostima (poplave, nevrijeme i drugo). Pri izradi planova sudjelovali su, uz stručne službe Uprave za ceste, Upravno vijeće te jedinice lokalne samouprave sa svojim prijedlozima.

– Planiranje

Prema odredbama članka 22. Zakona o cestama, program građenja i održavanja javnih cesta Vlade Republike Hrvatske, u dijelu koji se odnosi na županijske i lokalne ceste, ostvaruje se godišnjim planovima građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, koje donose županijske uprave za ceste uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Upravno vijeće je pri donošenju Financijskih planova za 2022. odnosno 2023. u studenome 2021. odnosno prosincu 2022. donijelo i Planove građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta za 2022. odnosno za 2023. Plan građenja i održavanja za 2022. nije se mijenjao, a za 2023. mijenjao se i dopunjavao u ožujku, srpnju i listopadu 2023.

Financijskim planom za 2022. te njegovim izmjenama i dopunama u okviru aktivnosti Redovito i izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta planirana su sredstva za redovito održavanje u iznosu od 1.325.502,69 eura i za izvanredno održavanje u iznosu od 2.237.896,93 eura te u okviru aktivnosti Gradnja i rekonstrukcija županijskih i lokalnih cesta planirana su sredstva za građenje i rekonstrukciju u iznosu od 2.183.290,20 eura.

Planom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta za 2022. planirani su radovi za redovito održavanje u iznosu od 1.194.505,28 eura, za izvanredno održavanje u iznosu od 1.760.067,82 eura te za građenje i rekonstrukciju cesta u iznosu od 982.148,78 eura.

Financijskim planom za 2023. te njegovim izmjenama i dopunama u okviru aktivnosti Redovito i izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta planirana su sredstva za redovito održavanje u iznosu od 1.724.000,00 eura i za izvanredno održavanje u iznosu od 1.789.300,00 eura te u okviru aktivnosti Gradnja i rekonstrukcija županijskih i lokalnih cesta planirana su sredstva za građenje i rekonstrukciju cesta u iznosu od 2.365.810,00 eura. Planom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta za 2023. te njegovim izmjenama i dopunama planirani su radovi za redovito održavanje u iznosu od 1.724.000,00 eura, izvanredno održavanje u iznosu od 1.325.150,00 eura te za građenje i rekonstrukciju cesta u iznosu od 569.600,00 eura.

Planovi građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta za 2022. odnosno 2023. te njegove izmjene i dopune nisu usklađeni s planiranim sredstvima za redovito i izvanredno održavanja te za građenje i rekonstrukciju županijskih i lokalnih cesta u financijskim planovima i njihovim izmjenama i dopunama za 2022. odnosno za 2023. Planovi građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta za 2022. odnosno 2023. nisu sadržavali prenesene radove izvanrednog održavanja te građenja i rekonstrukcije iz prethodne godine za koje su planirana sredstva u financijskim planovima. Također, Uprava za ceste u 2022. nije donijela izmjene i dopune Plana građenja za 2022. u skladu s izmjenama i dopunama Financijskog plana za 2022. kojim su povećana sredstva za redovito i izvanredno održavanje cesta te za građenje i rekonstrukciju u ukupnom iznosu od 582.254,96 eura.

Godišnja izvješća o ostvarenju Plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta za 2022. odnosno za 2023. nisu sastavljena. U okviru godišnjih izvještaja o izvršenju Financijskog plana za 2022. odnosno za 2023. ukratko su opisani važniji radovi i usluge koji su izvršeni u okviru aktivnosti Redovito i izvanredno održavanje te u okviru aktivnosti Gradnja i rekonstrukcija županijskih i lokalnih cesta, ali nije dan pregled radova po vrstama radova odnosno cestama. Zbog navedenog nije moguća usporedba ostvarenja plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta s planiranim sredstvima u financijskom planu za proračunsku godinu.

Državni ured za reviziju preporučuje sastaviti godišnje izvješće o ostvarenju plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta kako bi se omogućila usporedba ostvarenja plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta s planiranim sredstvima u financijskom planu za proračunsku godinu. Također, preporučuje godišnje planove građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta sastaviti u skladu s planiranim sredstvima u financijskom planu za proračunsku godinu.

U tablici broj 3 daju se podaci o rashodima za ostvarivanje programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije u 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih financijskih planova, godišnjih planova građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta i godišnjih izvješća o izvršenju financijskih planova.

Tablica broj 3

Planirani i ostvareni rashodi za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta u 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih financijskih planova, godišnjih planova građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta i godišnjih izvješća o izvršenju financijskih planova

u eurima

Redni broj	Opis	2022.				2023.			
		Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim rashodima (u %)	Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim rashodima (u %)
	1	2	3	4 (3/2*100)	5	6	7	8 (7/6*100)	9
1.	Građenje i rekonstrukcija županijskih i lokalnih cesta	2.183.290,20	1.022.551,20	46,8	32,5	2.365.810,00	291.028,42	12,3	15,7
1.1.	Građenje	0,00	997.753,60	-	31,7	0,00	112.831,77	-	6,1
1.2.	Rekonstrukcija	0,00	0,0	-	-	0,00	164.634,67	-	8,9
1.3.	Izrada projektne dokumentacije i drugi pripremni radovi za potrebe građenja i rekonstrukcije, stručni nadzor	0,00	24.797,60	-	0,8	0,00	13.561,98	-	0,7
2.	Redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta	1.325.502,69	1.067.121,51	80,5	33,9	1.724.000,00	888.628,76	51,5	47,9
2.1.	Nadzor i pregled cesta i objekata	9.516,81	8.728,69	91,7	0,3	9.522,49	8.794,79	92,4	0,5
2.2.	Održavanje prometnih površina	382.172,67	409.499,08	107,2	13,0	382.401,06	213.939,72	55,9	11,5
2.3.	Održavanje bankina	35.530,73	13.529,77	38,1	0,4	35.551,96	13.151,41	37,0	0,7
2.4.	Održavanje pokosa	23.574,72	3.486,79	14,8	0,1	23.588,81	845,35	3,6	-
2.5.	Održavanje sustava odvodnje	131.848,08	97.471,35	73,9	3,1	131.926,88	66.388,64	50,3	3,6
2.6.	Održavanje prometne signalizacije i opreme	137.835,29	87.679,43	63,6	2,8	137.917,66	97.120,60	70,4	5,2
2.7.	Održavanje vegetacije	175.063,87	174.543,67	99,7	5,5	175.168,49	207.820,30	118,6	11,2
2.8.	Održavanje cestovnih objekata	40.275,07	5.736,81	14,2	0,2	40.299,14	5.205,49	12,9	0,3
2.9.	Interventni radovi	0,00	0,00	-	-	0,0	0,0	-	-
2.10.	Zimska služba	389.685,45	266.445,92	68,4	8,5	366.896,08	275.362,46	75,1	14,9
2.11.	Obračun klizne skale po ugovoru o izvođenju radova redovitog održavanja cesta	0,00	0,00	-	-	420.727,43	0,0	-	-
3.	Izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta	2.237.869,93	1.060.654,00	47,4	33,7	1.789.300,00	676.296,53	37,8	36,4
3.1.	Sanacija kolnika	0,00	600.657,28	-	19,1	0,00	301.561,78	-	16,2
3.2.	Sanacija štete od poplava	0,00	421.973,23	-	13,4	0,00	186.268,29	-	10,0
3.3.	Sanacija propusta	0,00	0,00	-	-	0,00	101.871,12	-	5,5
3.4.	Pregled mostova	0,00	20.372,95	-	0,6	0,00	0,00	-	-
3.5.	Izrada projektne dokumentaciji i drugo	0,00	17.650,54	-	0,6	0,00	36.991,46	-	2,0
3.6.	Rekonstrukcija i nadogradnja svjetlosne signalizacije	0,00	0,00	-	-	0,00	49.603,88	-	2,7
Sveukupno 1+2+3		5.746.662,82	3.150.326,71	54,6	100,0	5.879.110,00	1.855.953,71	31,6	100,0

Vrijednosno najznačajniji rashodi za ostvarivanje programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije odnose se na rashode za redovito održavanje. Slijede rashodi za izvanredno održavanje te rashodi za građenje i rekonstrukciju županijskih i lokalnih cesta.

– Građenje i rekonstrukcija

Rashodi za građenje i rekonstrukciju županijskih i lokalnih cesta u 2022. ostvareni su u iznosu od 1.022.551,20 eura ili 46,8 %, a u 2023. u iznosu od 291.028,42 eura ili 12,3 % ukupno planiranih sredstava za građenje i rekonstrukciju županijskih i lokalnih cesta.

Prema podacima iz godišnjih izvještaja o izvršenju Financijskog plana za 2022. odnosno 2023. do vrijednosno značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda u odnosu na planirana sredstva došlo je zbog nemogućnosti izvođenja radova na izgradnji pješačke staze duljine 4,400 km u naselju Brodski Drenovac na dionici ŽC4185 uslijed produžavanja rokova na izgradnji sustava odvodnje na istoj lokaciji od strane drugog naručitelja i drugog izvođača, a čiji je završetak bio preduvjet za uvođenje izvođača radova u posao od strane Uprave za ceste. U 2023. planirana su sredstva za navedene radove u iznosu od 530.000,00 eura. Uprava za ceste s izvođačem radova zaključila je u srpnju 2021. Ugovor o javnoj nabavi za izgradnju pješačkih staza u četiri naselja (Vetovo, Kaptol, Brodski Drenovac i Kutjevo) na dionicama ŽC4115, ŽC4185, ŽC4101 i ŽC4030 u vrijednosti od 708.248,35 eura s porezom na dodanu vrijednost s rokom izvođenja radova od 150 dana od uvođenja u posao (12. kolovoza 2021.). Dodacima navedenog Ugovora iz siječnja i kolovoza 2022. te lipnja i prosinca 2023. produžavani su rokovi izvođenja radova (dodatkom iz prosinca produžen je rok do konca svibnja 2024. i ugovoreno je povećanje cijena radova). Radovi na izgradnji pješačkih staza u tri naselja (Vetovo, Kaptol i Kutjevo) izvedeni su u 2022. dok radovi u naselju Brodski Drenovac na dionici ŽC4185 nisu niti započeli do konca 2023. Ukupna vrijednost izvedenih radova koncem 2023. iznosi 439.606,20 eura ili 62,1 % ukupno ugovorenih radova. Nadalje, u 2023. do vrijednosno značajnijeg odstupanja došlo je jer nije realizirana izgradnja pješačke staze u naselju Grabarje (ŽC4127 i LC41060) planirana u vrijednosti od 200.000,00 eura s obzirom na to da projektno-tehnička dokumentacija nije bila završena, nije realizirana izrada projektne dokumentacije (idejni i glavni projekt) za rekonstrukciju prometnih i ostalih površina na dionici ŽC4253 u naselju Velika u iznosu od 233.125,00 eura za koju je naknadno utvrđeno da su potrebne izmjene i dopune urbanističkoga plana u naselju Velika uslijed čega nisu realizirana niti planirana sredstva za rješavanje imovinskopравnih odnosa na dionici ŽC4253 u naselju Velika u iznosu od 317.410,00 eura.

U 2022. građenje i rekonstrukcija obuhvaćala je izgradnju pješačkih staza u devet naselja ukupne duljine 11,440 km u ukupnoj vrijednosti od 575.882,73 eura, presvlačenje kolnika na dionicama LC41004, LC41022 i LC41048 u vrijednosti od 233.821,71 euro, izgradnju propusta preko potoka na ŽC4101 u vrijednosti od 155.161,16 eura, izgradnju autobusnih stajališta u naseljima Zagrađe i Brodski Drenovac na ŽC4185 u ukupnoj vrijednosti od 32.888,00 eura, izradu projektne dokumentacije i elaborata u iznosu od 16.059,46 eura te kontrolna ispitivanja u iznosu od 8.738,14 eura.

U 2023. građenje i rekonstrukcija županijskih i lokalnih cesta obuhvaćala je izgradnju pješačkih staza u šest naselja u ukupnoj vrijednosti od 112.831,77 eura (od čega se na nastavak izgradnje iz 2022. odnosi 51.716,95 eura), kapitalnu pomoć Gradu Pakracu za rekonstrukciju prometnih i pripadajućih površina u dijelu Ulice Josipa Jurja Strossmayera i Trga bana Josipa Jelačića u Pakracu na ŽC4099 u vrijednosti od 164.634,67 eura te na izradu projektne dokumentacije i elaborata u iznosu od 13.561,98 eura.

Uprava za ceste je sufinancirala izvođenje radova na rekonstrukciji prometnih i pripadajućih površina u dijelu Ulice Josipa Jurja Strossmayera i Trga bana Josipa Jelačića u Pakracu koja su u njezinoj nadležnosti (dionica ŽC4099). Nositelj investicije je Grad Pakrac koji je osigurao projektno-tehničku dokumentaciju i sve druge dokumente potrebne za izvođenje radova te s izvođačem radova u kolovozu 2022. zaključio Okvirni sporazum za razdoblje od dvije godine te ugovor i dodatke ugovoru za pojedine faze radova. Na temelju navedenog Okvirnog sporazuma Uprava za ceste i Grad Pakrac u siječnju 2023. zaključili su Ugovor o sufinanciranju kojim je utvrđeno zajedničko sudjelovanje u financiranju navedenih radova. U 2023. izvedeni su radovi prve faze u vrijednosti od 211.663,45 eura, od čega je Uprava za ceste sufinancirala radove u vrijednosti od 164.634,67 eura.

Ugovori s izvođačima radova zaključeni su nakon provedenih postupaka jednostavne i javne nabave. Za obavljene radove ispostavljene su privremene odnosno okončane situacije te su sastavljeni primopredajni zapisnici. Privremene i okončane situacije te zapisnici ovjerili su nadzorni inženjeri, izvođači radova i odgovorne osobe Uprave za ceste. Obavljanje usluga projektiranja, stručnog nadzora nad izvođenjem radova, geodetskih usluga i usluga kontrolnih ispitivanja izvedenih radova povjereno je izvođačima odabranima u postupcima jednostavne i javne nabave na temelju narudžbenica odnosno zaključenih ugovora.

– Redovito održavanje

Odredbama članka 41.a Pravilnika o održavanju cesta utvrđen je standard redovitog održavanja, odnosno popis radova redovitog održavanja javne ceste, način i rokovi provjeravanja stanja svih dijelova javne ceste, vrste i rokovi izvođenja radova kojima se zadržava odnosno vraća na traženu razinu funkcionalnost dijelova javne ceste te razina usluge za sve poslove redovitog održavanja javnih cesta.

Za radove održavanja cesta utvrđenih godišnjim planom, uprave za ceste su obvezne donositi mjesečne odnosno višemjesečne operative programe koje uz njihovo prihvaćanje mogu sastaviti i izvođači radova na održavanju cesta. Operativnim programom održavanja utvrđuje se, između ostalog, vrijeme i raspored izvođenja radova, opseg i tehnološki postupak te rok za izvođenje radova. Višemjesečni ili višegodišnji operativni programi trebaju sadržavati prikaz zatečenog stanja ceste na početku planskog razdoblja, razine prednosti, iznos planiranih ulaganja te prikaz očekivanog stanja na kraju planskog razdoblja.

Za radove redovitog održavanja i zaštite županijskih i lokalnih cesta na području Županije, nakon provedenog otvorenog postupka javne nabave, Uprava za ceste je s odabranim izvođačem radova u rujnu 2021. zaključila Okvirni sporazum u vrijednosti od 2.343.363,86 eura s porezom na dodanu vrijednost za razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. prosinca 2023. Navedenim Sporazumom utvrđeno je, između ostalog, da su cijene navedene u troškovniku ponude nepromjenjive za cijelo vrijeme trajanja Sporazuma.

Na temelju Okvirnog sporazuma zaključeni su godišnji ugovori za radove redovitog održavanja i zaštite županijskih i lokalnih cesta za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022., odnosno od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. Vrijednost radova za 2022. ugovorena je u iznosu od 1.171.682,00 eura (8.828.038,00 kn), a za 2023. u iznosu od 1.308.962,44 eura s porezom na dodanu vrijednost. U siječnju 2022. odnosno u siječnju 2023. zaključeni su prvi dodatci godišnjim ugovorima kojim je uveden novi podugovaratelj za radove u vrijednosti od 15.407,53 eura ili 1,6 % ugovorene vrijednosti (Okvirnim sporazumom bila su predviđena tri podugovaratelje u ukupnoj vrijednosti od 3.021,81 euro ili 0,3 % ugovorene vrijednosti).

Drugim Dodatkom Ugovara za radove redovitog održavanja i zaštite županijskih i lokanih cesta za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. zaključenim u prosincu 2023. produžen je rok izvođenja radova do 1. svibnja 2024. s obzirom na to da su do konca prosinca 2023. izvedeni radovi u vrijednosti od 813.812,19 eura ili 62,2 % ugovorene vrijednosti. U skladu s odredbama članka 9. navedenog Ugovora te na temelju Zahtjeva izvođača i Očitovanja nadzornog inženjera iz prosinca 2023. produžen je rok zbog nemogućnosti izvođenja asfaltnih radova (koji čine 57,0 % ugovorene vrijednosti) uslijed olujnoga nevremena koje je u srpnju 2023. zahvatilo Županiju te je Izvođač obavljao radove vezane za otklanjanje i sanaciju posljedica nakon olujnog nevremena (uklanjanje stabala, grana, čišćenje jaraka, sanaciju odvodnje i drugo).

Okončanom situacijom i Zapisnikom iz siječnja 2023. za obavljene radove redovitog održavanja i zaštite županijskih i lokanih cesta za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. vrijednost izvedenih radova iznosila je 1.002.269,23 eura s porezom na dodanu vrijednost ili 85,5 % ugovorene vrijednosti. Okončanom situacijom i Zapisnikom iz svibnja 2024. za obavljene radove redovitog održavanja i zaštite županijskih i lokanih cesta za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. vrijednost izvedenih radova iznosila je 1.098.009,65 eura s porezom na dodanu vrijednost ili 83,9 % ugovorene vrijednosti. Okončane situacije obračunane su po ugovorenim jediničnim cijenama te ih je ovjerio nadzorni inženjer, izvođač radova i odgovorna osoba Uprave za ceste.

Uprava za ceste donijela je za 2022. i 2023. višemjesečne operativne programe redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta kojima su utvrđeni vrijeme i raspored izvođenja pojedinih radova, njihov opseg i tehnološki postupak te rok za izvršenje tih radova. Nadalje, donosila je mjesečne operativne programe redovitoga održavanja te ih je dostavljala izvođaču radova do konca tekućeg mjeseca za idući mjesec. Također, donijela je Izvedbene programe zimske službe za 2022. i 2023., kojima je planirano obavljanje radova zimske službe za razdoblje od 15. studenoga tekuće do 25. ožujka sljedeće godine. Obavila je sezonske preglede cesta o čemu su sastavljeni zapisnici pregleda županijskih i lokalnih cesta nakon odnosno prije nastupanja zimskoga razdoblja u ožujku i listopadu 2022. odnosno 2023.

U skladu s odredbama Pravilnika o održavanju cesta, nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata tijekom 2022. i 2023. obavljan je putem redovitih sezonskih pregleda i izvanrednih pregleda, koje je obavljala Uprava za ceste, i putem ophodarske službe, koju je obavljao izvođač radova redovitog održavanja cesta.

Redoviti sezonski pregledi obavljani su dva puta godišnje, u ožujku i listopadu 2022. odnosno 2023. nakon odnosno prije nastupanja zimskoga razdoblja o čemu su sastavljeni zapisnici o pregledu županijskih i lokalnih cesta s prijedlogom radova koje je potrebno izvesti radi redovitog održavanja ceste.

Izvanredni pregled županijskih i lokalnih cesta obavljen je nakon nastanka izvanrednih događaja tijekom srpnja 2023., uzrokovanih iznadprosječnim padalinama, te je utvrđeno da je na četiri županijske ceste i na devet lokalnih cesta došlo do oštećenja. U skladu s odredbama Pravilnika o održavanju cesta, Uprava za ceste dostavila je Ministarstvu izvješće o posljedicama izvanrednih događaja u srpnju 2022.

Rashodi za obavljanje ophodarske službe na županijskim i lokalnim cestama iz nadležnosti Uprave za ceste ostvareni su u 2022. u iznosu od 8.728,69 eura ili 18,36 eura/km ceste te u 2023. u iznosu od 8.794,79 eura ili 18,48 eura/km ceste. Za obavljanje ophodarske službe tijekom 2022. i 2023. Uprava za ceste donijela je godišnje planove ophodnje kojima je odredila opseg ophodarske službe, broj mjesta stalne pripravnosti i mjesta stalnog dežurstva.

Ugovorom za radove redovitog održavanja i zaštite županijskih i lokalnih cesta za 2022. odnosno 2023. godišnje je ugovoreno 865 sati ophodnje županijskih i lokalnih cesta odnosno 69 sati mjesečno. Na temelju broja ophodarskih dionica, mjesečnog fonda sati za obilazak dionica te duljina cesta, svaka cesta mjesečno je pregledana dva puta (svakih 15 dana).

Pregledani ophodarski dnevnik sadrže podatke o ophodarskim dionicama, ophodarima, ophodarskim vozilima i trajanju ophodnje, opis utvrđenog stanja i prohodnosti ophodarske dionice te podatke o aktivnostima na ophodarskoj dionici, koji se uglavnom odnose na ispravljanje oborenog ili nakošenog prometnog znaka, košenje trave i uklanjanje raslinja oko prometnog znaka, čišćenje kolnika od rasutog materijala, nanosa blata i granja, zatvaranje pojedinačnih udarnih rupa na kolniku i drugo. Ophodnja cesta obavljena je prema mjesečnim operativnim programima. Izvođač radova o izvršenoj ophodnji mjesečno je dostavljao ophodarske dnevnik po ophodarskim dionicama.

– Izvanredno održavanje

Rashodi za izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta u 2022. ostvareni su u iznosu od 1.060.654,00 eura ili 47,4 %, a u 2023. u iznosu od 676.296,53 eura ili 37,8 % ukupno planiranih rashoda za izvanredno održavanje.

Prema podacima iz godišnjih izvještaja o izvršenju Financijskog plana za 2022. odnosno 2023. do vrijednosno značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda u odnosu na planirana sredstva došlo je zbog nemogućnosti izvođenja dijela radova na sanaciji i presvlačenju kolnika uslijed produžavanja rokova na izgradnji sustava odvodnje na dionici ŽC4185 u naselju Brodski Drenovac od strane drugog naručitelja i drugog izvođača, a čiji je završetak bio preduvjet za uvođenje izvođača u posao od strane Uprave za ceste za koja su u 2023. planirana sredstva u iznosu od 398.000,00 eura. Za navedene radove Uprava za ceste s izvođačem radova u svibnju 2021. zaključila je Ugovor o javnoj nabavi za sanaciju i presvlačenje kolnika u vrijednosti od 711.316,34 eura s porezom na dodanu vrijednost s rokom izvođenja radova od 90 dana od uvođenja u posao (9. lipnja 2021.). Ugovorena je sanacija i presvlačenje kolnika na dionicama ŽC4124 duljine 2,330 km, ŽC4185 duljine 7,500 km i LC41068 duljine 0,820 km. Za navedeni Ugovor zaključeno je sedam dodataka Ugovoru kojima su produžavani rokovi izvođenja radova (zadnjim dodatkom do 31. srpnja 2023.). Od ukupno ugovorenih radova na sanaciji i presvlačenju kolnika izvedeni su radovi na dionici ŽC4124 i LC41068 te dio radova na dionici ŽC4185 duljine oko 2,00 km u vrijednosti od 387.889,25 eura ili 54,5 % ugovorenih radova, od čega u 2021. u vrijednosti od 354.530,51 euro i u 2022. u vrijednosti od 33.358,74 eura. Zbog nemogućnosti izvođenja preostalih radova na dionici ŽC4185 duljine oko 5,000 km, na temelju Odluke Upravnog vijeća iz rujna 2023., Uprava za ceste i izvođač radova zaključili su Sporazum o raskidu ugovora u rujnu 2023. Nadalje, u 2023. do vrijednosno značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda u odnosu na planirana sredstva došlo je i zbog toga što nisu realizirani radovi na sanaciji i presvlačenju kolnika na dionicama osam županijskih i lokalnih cesta (ŽC4101, ŽC4116, ŽC4124, LC41032, LC41049, LC41004, LC41003, LC41077) ukupne duljine 6,300 km za koje su planirana sredstva u iznosu od 594.250,00 eura jer je ugovor s izvođačem radova zaključen koncem studenoga 2023.

U 2022. poslovi sanacije kolnika odnosili su se na sanaciju i presvlačenje dionica županijskih i lokalnih cesta (ŽC4116, ŽC4101, ŽC4124, LC41013 i LC41068) ukupne duljine 12,665 km u vrijednosti od 600.657,28 eura, sanaciju štete od poplava nastalih tijekom lipnja 2021. na tri županijske ceste (ŽC4100, ŽC4102 i ŽC4253) ukupne duljine 17,900 km i četiri lokalne ceste (LC41024, LC41025, LC41027 i LC41077) ukupne duljine 7,500 km u vrijednosti od 421.973,23 eura, glavni šestogodišnji pregled mostova u vrijednosti od 20.372,95 eura te na projektu dokumentaciju, kontrolna ispitivanja i geodetske usluge u iznosu od 17.650,54 eura.

U 2023. izvanredno održavanje odnosilo se na sanaciju i presvlačenje dionica županijskih i lokalnih cesta (ŽC4030, ŽC4116, ŽC4124 i LC41014) u vrijednosti od 301.561,78 eura, sanaciju štete od poplava na dionicama županijskih i lokalnih cestama u vrijednosti od 186.268,29 eura, sanaciju propusta u naselju Kuzmica na ŽC4116 u vrijednosti od 50.130,93 eura i sanaciju propusta između naselja Dobrovac i Kukunjevac na ŽC4236 u vrijednosti od 51.740,19 eura, rekonstrukciju i nadogradnju svjetlosne signalizacije u naselju Vetovo na ŽC4101 u vrijednosti od 49.603,88 eura te na kontrolna ispitivanja, izradu projektne dokumentacije, stručni nadzor nad izvođenjem radova i geodetske usluge u iznosu od 36.991,46 eura.

Izvođenje radova izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta povjereno je izvođačima radova odabranim u otvorenim postupcima javne nabave. S odabranim izvođačima zaključeni su ugovori o izvođenju radova po cijenama iz ponudbenih troškovnika.

Obavljanje usluga stručnog nadzora nad izvođenjem radova, geodetske usluge i usluge kontrolnih ispitivanja izvedenih radova povjereno je izvođačima odabranima u postupcima jednostavne nabave na temelju narudžbenica odnosno zaključenih ugovora. Ugovoreni radovi i usluge obavljeni su na ugovoreni način te obračunani i plaćeni po ugovorenim cijenama, na temelju obračunskih situacija izvedenih radova koje je ovjerio nadzorni inženjer, odnosno računa za obavljene usluge.

U 2022. izvedeni su radovi na sanaciji šteta od poplava nastalih tijekom lipnja 2021. na prometnoj infrastrukturi županijskih i lokalnih cesta Županije kojom su bile obuhvaćene tri županijske ceste (ŽC4100, ŽC4102 i ŽC4253) ukupne duljine 17,900 km i četiri lokalne ceste (LC41024, LC41025, LC41027 i LC41077) ukupne duljine 7,500 km. Nakon provedenog otvorenog postupka javne nabave s izvođačem radova zaključen je u svibnju 2022. Ugovor o javnoj nabavi u vrijednosti od 628.561,50 eura s porezom na dodanu vrijednost s rokom izvođenja radova od 180 dana od uvođenja u posao (26. svibnja 2022.). Prvim Dodatkom navedenom Ugovoru iz studenoga 2022. produžen je rok izvođenja radova do 23. prosinca 2022. Okončanom situacijom iz prosinca ukupna vrijednost izvedenih radova iznosila je 430.735,78 eura ili 68,5 % ugovorene vrijednosti. Okončanu situaciju i Zapisnik o primopredaji ovjerila je odgovorna osoba Uprave za ceste, izvođač radova i nadzorni inženjer u veljači 2023. S obzirom na to da okončana situacija nije bila ovjerena do roka za predaju financijskih izvještaja za 2022. Ministarstvu financija (15. veljače 2023.), Uprava za ceste je u poslovnim knjigama za 2022. obračunala rashode koji nisu fakturirani, a terete tekuće razdoblje (izvedeni radovi u prosincu 2022.) u vrijednosti od 177.240,31 euro. U 2023., na temelju ovjerene okončane situacije, evidentirani su rashodi za radove u prosincu 2022. u vrijednosti od 186.268,29 eura, a za obračunate rashode u 2022. u vrijednosti od 177.240,31 euro izvršen je ispravak (umanjenje) prenesenog višak prihoda od nefinancijske imovine. Navedeni ispravak, kojim su rashodi za izvedene radove u prosincu 2022. evidentirani u 2023., nije u skladu s odredbama članka 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu, kojim je propisano da se rashodi priznaju u trenutku nastanka poslovnog događaja i poslovne obveze u izvještajnom razdoblju na koji se odnose neovisno o plaćanju.

Državni ured za reviziju nalaže rashode za izvedene radove priznati u trenutku nastanka poslovnog događaja u izvještajnom razdoblju na koji se odnose u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu.

Radovi na rekonstrukciji i nadogradnji svjetlosne signalizacije u naselju Vetovo na ŽC4101 u vrijednosti od 49.603,88 eura evidentirani su u okviru rashoda poslovanja (materijalni rashodi – usluge tekućeg i investicijskog održavanja), a ne u okviru rashoda za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini (županijske i lokalne ceste), uslijed čega nije povećana vrijednost imovine na kojoj je ulaganje izvršeno.

Prema odredbama članka 67. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini odnose se na ulaganja kojima se produžuje vijek upotrebe, povećava kapacitet, mijenja namjena ili znatno poboljšavaju funkcionalna svojstva nefinancijske imovine kao npr. ulaganja u obnovu, rekonstrukciju ili povećanje nefinancijske imovine koja ne moraju biti uvjetovana stanjem imovine. Za vrijednost dodatnih ulaganja povećava se vrijednost imovine na kojoj je ulaganje izvršeno.

Državni ured za reviziju nalaže dodatna ulaganja na županijskim i lokalnim cestama evidentirati o okviru nefinancijske imovine u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

– Pokazatelji učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, praćenjem učinkovitosti održavanja javnih cesta utvrđuje se postizanje ciljeva upravljanja cestama. Učinkovitost održavanja županijskih i lokalnih cesta treba kontinuirano mjeriti kroz pokazatelje stanja cestovne mreže i pokazatelje operativne razine upravljanja. Pokazatelji stanja cestovne mreže služe za praćenje utjecaja održavanja na stanje cesta u smislu pružanja usluga korisnicima ceste i dugoročnog očuvanja mreže, a pokazatelji operativne razine upravljanja za praćenje izvedbe radova i usluga održavanja. Izmjereni pokazatelji trebaju pokazivati stupanj učinkovitosti održavanja županijskih i lokalnih cesta u ostvarivanju zahtjeva sigurnosti, funkcionalnosti i održivosti cesta. Zahtjevi u pogledu sigurnosti cesta odnose se na upravljanje cestama u skladu s pravnom regulativom u cilju zadovoljavanja potreba korisnika cesta, zahtjevi u pogledu funkcionalnosti na održavanje cesta otvorenima i dostupnima i osiguravanje pravilnog funkcioniranja svih cestovnih elemenata, a zahtjevi u pogledu održivosti na sprječavanje propadanja cestovne mreže, odnosno na njezino održavanje u dobrom stanju.

Uprava za ceste kontinuirano mjeri učinkovitost održavanja županijskih i lokalnih cesta kroz pokazatelje stanja cestovne mreže praćenjem udjela duljine cesta s asfaltnim i makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini cesta te ocjenjivanjem stanja asfaltnih kolnika ocjenama od 0 do 5, pri čemu je 0 najbolja, a 5 najlošija ocjena.

U tablici broj 4 daju se podaci o kretanju udjela duljine cesta s asfaltnim i makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta na području Županije u razdoblju od 2020. do 2023., prema podacima Uprave za ceste.

Tablica broj 4

Podaci o kretanju udjela duljine cesta s asfaltnim i makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta u razdoblju od 2020. do 2023., prema podacima Uprave za ceste

Godina	Ceste	Ukupna duljina (u km)	Ceste s asfaltnim kolnikom		Ceste s makadamskim kolnikom	
			Duljina (u km)	Udjel (u %)	Duljina (u km)	Udjel (u %)
1	2	3	4	5 (4/3*100)	6	7 (4/3*100)
2020.	Županijske	201,640	175,340	87,0	26,300	13,0
	Lokalne	275,900	221,880	80,4	54,020	19,6
	Ukupno	477,540	397,220	83,2	80,320	16,8
2021.	Županijske	200,788	174,488	86,9	26,300	13,1
	Lokalne	277,390	229,709	82,8	47,681	17,2
	Ukupno	478,178	404,197	84,5	73,981	15,5
2022.	Županijske	199,317	173,017	86,8	26,300	13,2
	Lokalne	275,998	227,442	82,4	48,556	17,6
	Ukupno	475,315	400,459	84,3	74,856	15,7
2023.	Županijske	199,516	173,216	86,8	26,300	13,2
	Lokalne	276,284	227,705	82,4	48,579	17,6
	Ukupno	475,800	400,921	84,3	74,879	15,7

Podaci iz tablice broj 4 ukazuju da se udjel duljine cesta s asfaltnim i makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini županijskih cesta u razdoblju od 2020. do 2023. nije značajno mijenjao, dok je kod lokalnih cesta smanjen udjel cesta s makadamskih kolnikom, odnosno povećan je udjel cesta s asfaltnih kolnikom.

Prema obrazloženju Uprave za ceste, u navedenom razdoblju nije bilo radova na asfaltiranju šest županijskih cesta s makadamskim kolnikom, a na lokalnim cestama izvršene su modernizacije uslijed kojih je došlo do smanjenja udjela cesta s makadamskih kolnikom, odnosno povećanja cesta s asfaltnih kolnikom. Ostale manje razlike nastale su zbog korekcije duljina makadamskih kolnika uvidom na terenu, promjena duljina/osi cesta kao posljedica radova redovitog i izvanrednog održavanja te promjena uslijed upisa stvarnog/točnijeg stanja javnih cesta u katastarski operat i zemljišnu knjigu, a što je provedeno u skladu s Odlukom o razvrstavanju javnih cesta. Nadalje, navodi da do promjena u ukupnoj duljini cesta iz godine u godinu dolazi zbog promjena u razvrstavanju javnih cesta na temelju odluka te izmjena i dopuna odluka o razvrstavanju koje donosi nadležni ministar. U razdoblju od 2020. do 2023. doneseno je osam odluka te izmjena i dopuna odluka o razvrstavanju javnih cesta.

U tablici broj 5 daje se pregled ocjena stanja asfaltnih kolnika županijskih i lokalnih cesta u razdoblju od 2020. do 2023., prema podacima Uprave za ceste.

Tablica broj 5

Pregled ocjena stanja asfaltnih kolnika županijskih i lokalnih cesta na području
Županije u razdoblju od 2020. do 2023., prema podacima Uprave za ceste

Ocjena stanja asfaltnih kolnika ¹	Duljina cesta s asfaltnim kolnikom (u km)											
	Županijske ceste				Lokalne ceste				Ukupno			
	2020.	2021.	2022.	2023.	2020.	2021.	2022.	2023.	2020.	2021.	2022.	2023.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
0	0,000	0,000	0,000	0,000	12,000	12,395	12,401	12,401	12,000	12,395	12,401	12,401
1	9,300	9,269	8,882	8,882	61,870	64,219	66,219	66,135	71,170	73,488	75,101	75,017
2	61,890	61,779	63,386	63,020	55,540	57,906	59,489	58,541	117,430	119,685	122,875	121,561
3	92,150	91,780	94,983	95,548	72,290	74,865	70,504	71,799	164,440	166,645	165,487	167,347
4	7,000	6,660	0,741	0,741	20,180	18,168	18,829	18,829	27,180	24,828	19,570	19,570
5	5,000	5,000	5,025	5,025	0,000	2,156	0,000	0,000	5,000	7,156	5,025	5,025
Ukupno	175,340	174,488	173,017	173,216	221,880	229,709	227,442	227,705	397,220	404,197	400,459	400,921

Prema podacima iz tablice broj 5, najznačajniji dio asfaltnih kolnika županijskih i lokalnih cesta na području Županije u 2023. ocijenjen je ocjenom 3 (oko 42,0 %). Značajan dio asfaltnih kolnika ocijenjen je ocjenama 2 (oko 30,0 %), 1 (oko 19,0 %), a manji dio ocijenjen je ocjenama 4 (oko 5,0 %), 0 (oko 3,0 %) te 5 (oko 1,0 %). Podaci ukazuju da se ocjena stanja asfaltnog kolnika u razdoblju od 2020. do 2023. nije znatno promijenila. Prema obrazloženju Uprave za ceste u navedenom razdoblju sredstva su stalno ulagana na sanaciji i obnovi kolnika, ali se provodila na više manjih dionica, što ne može znatno utjecati na ukupnu ocjenu stanja kolnika (primjerice presvlačenje kolnika u duljini od 0,300 km na cesti duljine 5,000 do 10,000 km).

Analizom podataka o radu Uprave za ceste mogu se prikazati određeni pokazatelji operativne razine upravljanja za potrebe mjerenja učinkovitosti održavanja županijskih i lokalnih cesta u usporedbi s drugim županijskim upravama za ceste, kao što su pokazatelji ostvarenih prihoda za financiranje županijskih i lokalnih cesta te rashoda za njihovo građenje i održavanje i rashoda Uprave za ceste, po kilometru ceste i zaposleniku.

Prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta i vlastitoj evidenciji županijskih i lokalnih cesta, Uprava za ceste upravlja s 199,516 km županijskih i 276,284 km lokalnih cesta, odnosno s ukupno 475,800 km županijskih i lokalnih cesta, a prema podacima iz financijskih izvještaja, koncem 2022. imala je sedam zaposlenika, a koncem 2023. imala je šest zaposlenika, iz čega proizlazi da je u 2022. upravljala sa 67,9 km odnosno u 2023. sa 79,3 km cesta po jednom zaposleniku.

U tablici broj 6 daju se pokazatelji ostvarenih prihoda za financiranje županijskih i lokalnih cesta te rashoda za njihovo građenje i održavanje i rashoda Uprave za ceste, po kilometru ceste i zaposleniku.

¹ Ocjena 0: kolnici bez oštećenja ili s lokalnim oštećenjima na površini manjoj od 30 %

Ocjena 1: mrežaste pukotine na 30 do 40 % ukupne površine kolnika, ulegnuća i neravnine na kolniku

Ocjena 2: mrežaste pukotine na 40 do 50 % ukupne površine kolnika, ulegnuća i neravnine na kolniku

Ocjena 3: mrežaste pukotine na 50 do 70 % ukupne površine kolnika s izraženim većim napuklinama i mjestimičnim udarnim rupama, ulegnuća i neravnine na kolniku

Ocjena 4: mrežaste pukotine na 70 do 80 % ukupne površine kolnika s većim površinama razorenog kolovoznog zastora, veća ulegnuća i denivelacije kolnika

Ocjena 5: mrežaste pukotine na preko 80 % ukupne površine kolnika s potpuno uništenim kolovoznim zastorom na cijeloj širini kolnika

Tablica broj 6

Pokazatelji ostvarenih prihoda i rashoda Uprave za ceste,
po kilometru ceste i zaposleniku u 2022. i 2023.

u eurima

Redni broj	Prihodi i rashodi	Ostvareno		Ostvareno po kilometru ceste		Ostvareno po zaposleniku	
		2022.	2023.	2022.	2023.	2022.	2023.
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta	3.665.496,73	3.654.800,16	7.711,72	7.681,38	523.642,39	609.133,36
1.1.	Prihodi od godišnje naknade za uporabu javnih cesta	2.806.088,90	2.847.709,44	5.903,64	5.985,10	400.869,84	474.618,24
1.2.	Prihodi iz državnog proračuna	726.596,19	737.434,40	1.528,66	1.549,88	103.799,46	122.905,73
1.3.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne samouprave	125.436,34	53266,85	263,90	111,95	17.919,48	8.877,81
1.4.	Prihodi od drugih subjekata iz javnog sektora	-	-	-	-	-	-
1.5.	Ostali prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta	7.375,30	16.389,47	15,52	34,45	1.053,61	2.731,58
2.	Rashodi za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta	3.150.326,71	1.855.953,71	6.627,87	3.900,70	450.046,67	309.325,62
2.1.	Rashodi za građenje i rekonstrukciju	1.022.551,20	291.028,42	2.151,31	611,66	146.078,74	48.504,74
2.2.	Rashodi za redovito održavanje	1.067.121,51	888.628,76	2.245,09	1.867,65	152.445,92	148.104,79
2.2.1.	Nadzor i pregled cesta i objekata	8.728,69	8.794,79	18,36	18,48	1.246,96	1.465,80
2.2.2.	Održavanje prometnih površina	409.499,08	213.939,72	861,53	449,64	58.499,87	35.656,62
2.2.3.	Održavanje bankina	13.529,77	13.151,41	28,46	27,64	1.932,82	2.191,90
2.2.4.	Održavanje pokosa	3.486,79	845,35	7,34	1,78	498,11	140,89
2.2.5.	Održavanje sustava odvodnje	97.471,35	66.388,64	205,07	139,53	13.924,48	11.064,77
2.2.6.	Održavanje prometne signalizacije	87.679,43	97.120,60	184,47	204,12	12.525,63	16.186,77
2.2.7.	Održavanje vegetacije	174.543,66	207.820,30	367,22	436,78	24.934,81	34.636,72
2.2.8.	Održavanje cestovnih objekata	5.736,81	5.205,49	12,07	10,94	819,54	867,58
2.2.9.	Interventni radovi	-	-	-	-	-	-
2.2.10.	Zimska služba	266.445,93	275.362,46	560,57	578,74	38.063,70	45.893,74
2.3.	Rashodi za izvanredno održavanje	1.060.654,00	676.296,53	2.231,48	1.421,39	151.522,00	112.716,09
3.	Rashodi Uprave za ceste	388.150,22	290.739,32	816,62	611,06	55.450,03	48.456,55
3.1.	Rashodi za zaposlene	281.273,64	207.513,39	591,76	436,14	40.181,95	34.585,57
3.2.	Materijalni rashodi	102.172,71	71.293,36	214,96	149,84	14.596,10	11.882,23
3.3.	Drugi rashodi Uprave za ceste	4.703,87	11.932,57	9,90	25,08	671,98	1.988,76

Prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta ostvareni u 2023. u iznosu od 3.654.800,16 eura manji su za 0,4 % po kilometru ceste, a veći za 16,3 % po zaposleniku u odnosu na prethodnu godinu. Rashodi za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta ostvareni u 2023. u iznosu od 1.855.953,71 euro manji su za 58,9 % po kilometru ceste odnosno manji su za 68,7 % po zaposleniku u odnosu na prethodnu godinu. Rashodi Uprave za ceste ostvareni u 2023. u iznosu od 290.739,32 eura manji su za 25,2 % po kilometru ceste odnosno manji su za 12,6 % po zaposleniku u odnosu na prethodnu godinu.

Pokazatelji učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Požeško-slavonske županije pokazuju da se udio županijskih cesta s asfaltnim i makadamskim kolnikom nije značajno mijenjao, dok je kod lokalnih cesta smanjen udjel cesta s makadamskih kolnikom, odnosno povećan udjel cesta s asfaltnim kolnikom.

Prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta po kilometru ceste nisu se značajno mijenjali, dok su rashodi za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta po kilometru ceste značajno smanjeni jer najvećim dijelom nisu realizirani planirani radovi za građenje i rekonstrukciju cesta te za izvanredno održavanje zbog nemogućnosti izvođenja dijela radova uslijed produžavanja rokova na izgradnji sustava odvodnje od strane drugog naručitelja i drugog izvođača, a čiji je završetak bio preduvjet za uvođenje izvođača u posao od strane Uprave za ceste.

Nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti

Ministarstvo pravosuđa i uprave je u ožujku 2022., na temelju Zaključka Vlade Republike Hrvatske iz prosinca 2019., donijelo Upute za izradu godišnjeg izvještaja o radu za tijela javne uprave, radi ujednačenog pristupa izradi i sadržaju godišnjeg izvještaja o radu. Prema spomenutim Uputama, tijela javne uprave donose godišnji izvještaj o radu najkasnije do 30. travnja tekuće godine za prethodno izvještajno razdoblje te ga objavljuju na svojim mrežnim stranicama ili ostalim lako dostupnim mjestima, u lako razumljivom, preglednom i lako čitljivom obliku. Uputama su, između ostalog, razrađeni elementi i sadržaj godišnjeg izvještaja o radu, svrha njegova donošenja te povezanost izvještavanja sa sustavom upravljanja kvalitetom. Godišnji izvještaj o radu je upravljačko-izvještajni akt koji treba sadržavati podatke o izvršenju aktivnosti te utrošku proračuna i ostalih resursa iz godišnjeg plana rada u izvještajnom razdoblju. U njemu se također opisuje ostvarenje planiranih poslova povezanih s djelokrugom i ustrojstvom te aktivnostima za provedbu mjera sadržanih u kratkoročnim aktima strateškog planiranja (provedbeni programi, akcijski planovi) izrađenih na temelju odredbi Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine 123/17). Uprava za ceste nije donijela godišnji izvještaj o radu za 2022. odnosno za 2023. u skladu s Uputama za izradu godišnjeg izvještaja o radu za tijela javne uprave, koje je donijelo Ministarstvo pravosuđa i uprave.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti godišnji izvještaj o radu u skladu s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske te Uputom za izradu godišnjeg izvještaja o radu za tijela javne uprave koju je donijelo Ministarstvo pravosuđa i uprave te izvještaj o radu objaviti na mrežnim stranicama Uprave za ceste.

Upravno vijeće donijelo je godišnje planove građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije za 2022. i 2023., a za njihovo donošenje nije pribavljena prethodna suglasnost Ministarstva. Uprava za ceste tražila je prethodnu suglasnost Ministarstva, ali Ministarstvo nije odgovaralo na zahtjeve za davanje suglasnosti.

Tijekom 2022. i 2023. inspekcija za ceste Ministarstva obavila je 15 inspekcijskih nadzora nad županijskim i lokalnim cestama u nadležnosti Uprave za ceste, o čemu su sastavljeni zapisnici. Prema zapisnicima o obavljenim inspekcijskim nadzorima u 2022. i 2023., utvrđene su nepravilnosti koje se odnose na prometnu signalizaciju (nedostatak, oštećenje te dotrajalost prometnih znakova), na održavanje i zaštitu cesta (zemljani materijal na cesti, širenje vegetacije na prometni znak i drugo), postavljenje zaštitne odbojne ograde u zoni mosta, oštećenja kolnika i bankina i drugo te su donesena rješenja kojima je naloženo otklanjanje utvrđenih nepravilnosti. Postupajući po rješenjima inspekcije za ceste, Uprava za ceste je izvođaču radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta naložila žurno obavljanje radova u cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti te o obavljenim radovima izvijestila inspekciju za ceste.

U skladu s odredbama Zakona o ustanovama i Zakona o pravu na pristup informacijama, Uprava za ceste je na svojim mrežnim stranicama objavila popis zakona i drugih propisa koji se odnose na njezino područje rada, Statut te druge akte i odluke koje je donijela, financijske planove te njihove izmjene i dopune, financijska izvješća, informacije o javnim uslugama koje pruža, informacije o postupcima javne nabave, dokumentaciju potrebnu za nadmetanje, obavijesti o raspisanim natječajima, dokumentaciju potrebnu za sudjelovanje u natječajnom postupku te obavijest o ishodu natječajnog postupka, informacije o unutarnjem ustrojstvu, s imenima čelnika i voditelja ustrojstvenih jedinica i njihovim podacima za kontakt, zapisnike sa sjednica Upravnog vijeća i druge informacije u svrhu informiranja javnosti o radu Uprave za ceste. Objavljena je i obavijest o načinu i uvjetima ostvarivanja prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija, s podacima za kontakt za pristup informacijama i potrebnim obrascima te je omogućeno podnošenje upita građana i medija putem e-pošte.

OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Županije. Ciljevi revizije bili su ocijeniti cjelovitost podataka Uprave za ceste o županijskim i lokalnim cestama i njihovom pravnom statusu, ocijeniti svrsishodnost financiranja upravljanja županijskim i lokalnim cestama, ocijeniti učinkovitost upravljanja županijskim i lokalnim cestama te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora i informiranja javnosti pri upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

Revizijom je utvrđeno da Uprava za ceste tehničke podatke o županijskim i lokalnim cestama i objektima na njima vodi u Excel tablici, Word dokumentima, DWG datotekama i dokumentaciji u tiskanom obliku, redovno dostavlja podatke Hrvatskim cestama d.o.o. za potrebe vođenja Prostorne baze podataka, poduzimaju se aktivnosti za evidentiranje županijskih i lokalnih cesta u katastru i njihov upis u zemljišne knjige, vodi se analitička knjigovodstvena evidencija županijskih i lokalnih cesta, vodi se ažurna evidencija ostvarenih prihoda za financiranje županijskih i lokalnih cesta po izvorima sredstava za financiranje i ostvarenih rashoda za upravljanje županijskim i lokalnim cestama po namjenama i pojedinim cestama, doneseni su godišnji planovi građenja i održavanja, operativni programi održavanja županijskih i lokalnih cesta, izvedbeni programi zimske službe te godišnji planovi ophodnje za obavljanje ophodarske službe, planiranje održavanja županijskih i lokalnih cesta obavlja se na temelju unaprijed utvrđenih kriterija i prioriteta, izvođenje radova građenja rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta i obavljanje usluga stručnog nadzora nad radovima ustupano je osobama ovlaštenima za njihovo obavljanje, radovi održavanja županijskih i lokalnih cesta utvrđeni godišnjim planom izvedeni su u skladu s operativnim programima održavanja, obavlja se nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata putem redovitih i izvanrednih pregleda i putem ophodarske službe, prati se učinkovitost održavanja županijskih i lokalnih cesta kroz pokazatelje stanja cestovne mreže, godišnji izvještaji o izvršenju financijskog plana Uprave za ceste doneseni su na propisani način i dostavljeni su Županijskoj skupštini, Uprava za ceste je postupala po rješenjima inspekcije za ceste donesenima nakon obavljenih inspekcijskih nadzora nad županijskim i lokalnim cestama te je osigurala informiranje javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama putem svoje mrežne stranice.

Utvrđeno je i da Uprava za ceste nema web aplikaciju za unos tehničkih podataka u Alfanumeričku bazu podataka o javnim cestama propisanu Pravilnikom o sadržaju, ustroju i načinu vođenja baze podataka o javnim cestama i objektima na njima, godišnjim popisom imovine i obveza nije obuhvaćena jedna lokalna cesta, a za dvije lokalne ceste je utvrđeno da nisu evidentirane u poslovnim knjigama jer nije izvršena primopredaja, za preneseni višak prihoda, koji se zbog njegove veličine u cijelosti nije mogao iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška prihoda nije planirano višegodišnjim planom uravnoteženja, nije doneseno godišnje izvješće o ostvarenju plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta te nije moguća usporedba ostvarenja plana građenja i s planiranim sredstvima u financijskom planu, dodatna ulaganja (rekonstrukcija i nadogradnja svjetlosne signalizacije) na županijskim i lokalnim cestama nisu evidentirana u okviru nefinancijske imovine, već u okviru materijalnih rashoda poslovanja te nije donesen godišnji izvještaj o radu Uprave za ceste.

Slijedom navedenog, Državni ured za reviziju ocjenjuje da je upravljanje županijskim i lokalnim cestama na području Županije u nadležnosti Uprave za ceste **djelomično učinkovito**, jer su utvrđene nepravilnosti i propusti koji utječu na učinkovito upravljanje te su potrebna značajnija poboljšanja.

Državni ured za reviziju daje sljedeće naloge i preporuke, prema područjima revizije:

1. Evidencije o županijskim i lokalnim cestama
 - 1.1. Prikupljanje, obradu, ažuriranje, verifikaciju i održavanje tehničkih podataka Alfanumeričke baze podataka obavljati u skladu s odredbama Pravilnika o sadržaju, ustroju i načinu vođenja baze podataka o javnim cestama i objektima na njima.
 - 1.2. Uskladiti stanje županijskih i lokalnih cesta u poslovnim knjigama sa stvarnim stanjem kojim upravlja Uprava za ceste prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta.
2. Financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama
 - 2.1. U vezi s prenesenim viškom, koji se zbog njegove veličine u cijelosti ne može iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planirati višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun odnosno financijski plan donosi u skladu s odredbama Zakona o proračunu.
3. Planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta
 - 3.1. Godišnje planove građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta sastaviti u skladu s planiranim sredstvima u financijskom planu za proračunsku godinu.
 - 3.2. Sastaviti godišnje izvješća o ostvarenju plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta kako bi se omogućila usporedba ostvarenja plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta s planiranim sredstvima u financijskom planu za proračunsku godinu.
 - 3.3. Rashode za izvedene radove priznati u trenutku nastanka poslovnog događaja u izvještajnom razdoblju na koji se odnose u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu.
 - 3.4. Dodatna ulaganja na županijskim i lokalnim cestama evidentirati u okviru nefinancijske imovine u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.
4. Nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti
 - 4.1. Donijeti godišnji izvještaj o radu u skladu s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske i Uputom za izradu godišnjeg izvještaja o radu za tijela javne uprave koju je donijelo Ministarstvo pravosuđa i uprave te izvještaj o radu objaviti na mrežnim stranicama Uprave za ceste.

Državni ured za reviziju mišljenja je da bi se provedbom navedenih naloga i preporuka postigla poboljšanja u vezi s evidencijom županijskih i lokalnih cesta, financiranjem, planiranjem, građenjem, rekonstrukcijom i održavanjem te nadzorom nad upravljanjem, čime bi se povećala učinkovitost upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Županije.

OČITOVANJE ŽUPANIJSKE UPRAVE ZA CESTE POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE

Uprava za ceste očitovala se na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Požeško-slavonske županije u 2022. i 2023. U Očitovanju navode da prihvaćaju sve naloge i preporuke te da su u postupku njihovih provođenja u svrhu povećanja učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Županije.

U vezi s nalogom da se prikupljanje, obrada, ažuriranje, verifikacije i održavanje tehničkih podataka Alfnumeričke baze podataka obavlja u skladu s odredbama Pravilnika o sadržaju, ustroju i načinu vođenja baze podataka o javnim cestama i objektima na njima, Uprava za ceste u Očitovanju navodi da su poduzete sve radnje kako bi se uspostavila Alfnumerička baza podataka o javnim cestama putem web aplikacije u skladu s odredbama Pravilnika o sadržaju, ustroju i načinu vođenja baze podataka o javnim cestama i objektima na njima. Nadalje, navodi se da su sredstva za uspostavu baze podataka osigurana u lipnju 2024. izmjenama i dopunama Financijskog plana za 2024. nakon čega je proveden postupak javne nabave kojim je ugovorena usluga snimanja svih županijskih i lokalnih cesta s izradom video zapisa s preglednikom Geo kodiranih video sadržaja s kartografskom podlogom, izrada geoprostorne baze cesta i Web GIS preglednika s vizualizacijom podataka s administrativnim modulom koji omogućuje editiranje atributnih podataka u skladu s INSPIRE direktivom EU. Također, navodi se da će podaci sadržavati geometriju javnih cesta (cesta, dionica, linkovi, čvorovi) s pripadajućim jedinstvenim adresnim sustavom i odgovarajućim atributima. Nadalje, u Očitovanju se navodi da je izvršitelj započeo s navedenom uslugom početkom listopada 2024. te da je planirani rok dovršetka usluge u prvoj polovici prosinca 2024.

Nadalje, u vezi s nalogom da se uskladi stanje županijskih i lokalnih cesta u poslovnim knjigama sa stvarnim stanjem kojima upravlja Uprava za ceste prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta, Uprava za ceste navodi da je, u skladu s odredbama Pravilnika o prijenosu javnih cesta i nerazvrstanih cesta te Odlukom o razvrstavanju javnih cesta, imenovano Povjerenstvo za provođenje postupka prijenosa cesta te je postupak prijenosa cesta izvršen 25. rujna 2024. za lokalnu cestu (LC41080) duljine 1,981 km koju Općina Čaglin predaje na upravljanje Upravi za ceste te za lokalnu cestu (LC41081) duljine 0,702 km koju Grad Pleternica predaje na upravljanje Upravi za ceste. Također, navodi se da su članovi imenovanog Povjerenstava pregledali i razmotrili raspoloživu dostavljenu dokumentaciju, izvršili pregled predmetnih cesta, utvrdili postojeće stanje, načine održavanja, postojeći upis u zemljišne knjige i katastarski operat, utvrdili financijske podatke o vrijednosti cesta te suglasno utvrdili da se 25. rujna 2024. ima smatrati danom kada je izvršen prijenos i primopredaja cesta. Nadalje, u Očitovanju se navodi da je utvrđeno da Općina Čaglin i Grad Pleternica u svom knjigovodstvu ne posjeduju podatke o financijskoj vrijednosti prenesenih cesta na dan 25. rujna 2024. te je Povjerenstvo za provođenje postupka prijenosa cesta izvršilo procjenu knjigovodstvenih vrijednosti lokalnih cesta koje preuzima Uprava za ceste te su na taj način ceste dalje evidentirane u poslovnim knjigama.

Prilog 1

Podaci o jediničnim cijenama radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije, po pojedinim poslovima redovitog održavanja, ugovorenim okvirnim sporazumom i godišnjim ugovorima o izvođenju radova redovitog održavanja, koji su bili na snazi od 1. siječnja 2022. do konca 2023.

Redni broj	Poslovi redovitog održavanja	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3	4
1.	Nadziranje i pregled cesta i objekata	Ophodnja ceste	h	8,22
		Redoviti pregledi cesta i objekata	h	5,07
2.	Održavanje prometnih površina	Ručno čišćenje kolnika s uklanjanjem manje količine materijala	m ²	0,05
		Strojno čišćenje kolnika s uklanjanjem veće količine materijala	m ³	7,70
		Strojno čišćenje većih površina kolnika	m ²	0,01
		Popravlak udarnih jama	t	91,98
		Ručni popravlak lokalnog oštećenja kolnika površine do 50 m ² u jednom kilometru	t	91,58
		Strojni popravlak lokalnog oštećenja kolnika površine do 50 m ² u jednom kilometru	t	113,61
		Strojni popravlak lokalnog oštećenja kolnika površine do 400 m ² u jednom kilometru	t	103,52
		Obrada rubova asfalta nanošenjem odgovarajućih bitumenskih masa za spojnice	m	0,96
		Popravlak zaglađenog kolnika	m ²	0,28
		Popravlak ispuha	m ²	27,34
		Popravlak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC 22 base 50/70 AG6 M2 kao izravnavajućeg sloja do 3 000 m ² po lokaciji	t	60,39
		Popravlak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC 16 surf 50/70 AG4 M4 (BNHS-16) kao izravnavajućeg sloja do 3 000 m ² po lokaciji	t	65,30
		Popravlak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC-11 surf 50/70 AG3 M3 kao završnog sloja do 3 000 m ² po lokaciji	m ²	7,10
		Popravlak neravnina na kolniku frezanjem prosječne debljine 2 cm	m ²	0,53
		Popravlak neravnina na kolniku frezanjem prosječne debljine 4 cm	m ²	0,93
		Frezanje kolnika prosječne debljine 4 cm	m ²	1,01
		Frezanje kolnika prosječne debljine 6 cm	m ²	1,21
		Nabava i dovoz kamenog materijala na udaljenost 0-30 km	m ³	12,87
		Nabava i dovoz kamenog materijala na udaljenost 30-65 km	m ³	12,87
		Nabava i dovoz kamenog materijala na udaljenost 65-100 km	m ³	12,87
		Popravlak udarnih jama	m ³	2,52
		Profiliranje kolnika	m ²	0,01
		Strojna ugradnja kamenih materijala	m ³	2,20
		Popravlak ispuha	m ²	6,37
3.	Održavanje bankina i berme	Ručno uklanjanje nadvišenih dijelova bankina	m ²	1,00
		Ručni popravlak oštećenih bankina	m ³	11,68
		Ručno prosijecanje nadvišenih dijelova bankina radi osiguranja otjecanja vode s kolnika	m	0,82
		Strojno uklanjanje nadvišenih dijelova bankina grejderom	m ²	0,03
		Strojno uklanjanje nadvišenih dijelova berme/bankine	m ³	5,04
		Popravlak oštećenih betonskih pasica do 30 m duljine po lokaciji	m ³	118,26
		Popravlak oštećenih betonskih pasica duljine preko 30 m do 100 m po lokaciji	m ³	118,26
		Dogradnja bankina zemljanim materijalom	m ³	6,24
		Dogradnja bankina miješanim kamenim materijalom	m ³	13,01
		Dogradnja berme	m ³	11,68

Redni broj	Poslovi redovitog održavanja	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3	4
4.	Održavanje usjeka, zasjeka i nasipa	Proširenje berme u zemljanom materijalu	m ³	4,51
		Proširenje berme u kamenom materijalu	m ³	6,11
		Manji popravak/izrada betonskih pasica	m ³	111,75
		Ručno čišćenje usjeka, zasjeka i nasipa od otpadaka	h	6,69
		Uklanjanje nestabilnog materijala s pokosa usjeka i zasjeka	m ³	6,11
		Popravak manjih oštećenja dijelova trupa ceste	m ³	16,72
		Manji popravak zaštitne žičane mreže na pokosu postavljanjem nove	m ²	11,81
		Dogradnja trupa ceste miješanim kamenim materijalom	m ³	13,67
		Dogradnja tamponskog sloja od kamenog materijala	m ³	18,32
5.	Održavanje objekata za odvodnju	Ručno čišćenje cestovnih jaraka	m	1,59
		Ručno uklanjanje nanosa, osulina i ostalog materijala iz cestovnih jaraka	m ³	16,72
		Strojno produbljivanje i profiliranje cestovnih jaraka	m	1,88
		Strojni iskop cestovnih jaraka	m ³	4,51
		Čišćenje rigola	m	0,08
		Čišćenje pokrivenih rigola ili kanala	m	6,37
		Čišćenje propusta od nanosa	m ³	37,43
		Čišćenje slivnika, revizionih okana, taložnica i sličnih građevina	m ³	28,14
		Čišćenje sustava odvodnje vodom pod pritiskom	h	64,37
		Zamjena oštećenog poklopca revizionog okna	kom	73,40
		Zamjena oštećene slivničke rešetke	kom	48,44
		Korekcija visine revizijskog okna ili slivnika	kom	49,77
		Popravak oštećenih betonskih rigola do 30 m duljine po lokaciji	m	19,51
		Popravak oštećenih rubnjaka do 30 m duljine po lokaciji	m	22,16
		Popravak oštećenog opločenja dna jaraka i površina ispred uljeva i izljeva propusta	m ²	41,67
		Popravak oštećene cijevi propusta i izrada novih cijevnih propusta	m	50,97
		Popravak manjih pojedinačnih oštećenja na betonskim dijelovima propusta	m ³	121,71
		Manji popravak sustava za odvodnju izradom novog revizijskog okna	kom	339,77
		Manji popravak sustava za odvodnju izradom novog slivnika	kom	130,07
		Manji popravak sustava za odvodnju izradom betonskog rigola širine 75 cm	m	19,51
		Manji popravak površinske odvodnje postavljanjem rubnjaka dimenzija 15/25 cm ili 18/24 cm	m	14,33
		Manji popravak površinske odvodnje postavljanjem rubnjaka dimenzija 10/20 cm ili sl.	m	9,03
		Manji popravak sustava za odvodnju postavljanjem kanalice dimenzija 40/12/50 cm uz kolnik, na podlogu od betona	m	16,46
		Popravak uljeva i izljeva propusta izradom novog opločenja	m ²	33,84
		Izrada glave propusta	m ³	158,21
		Manji popravak oborinske kanalizacije dogradnjom	m	45,39
		Izrada drenaže od PVC cijevi promjera 125 mm	m	7,43
6.	Održavanje opreme ceste	Čišćenje katadioptera	kom	0,13
		Ispravljanje metalnih zaštitnih ograda	m	2,42
		Demontaža metalne zaštitne ograde sa stupovima u betonskoj podlozi	m	1,99
		Demontaža metalne zaštitne ograde u zemljanoj ili kamenoj podlozi	m	3,05
		Postavljanje metalne zaštitne ograde sa stupovima u zemljanoj ili kamenoj podlozi u duljini do 20 m po lokaciji	m	43,00
		Postavljanje metalne zaštitne ograde sa stupovima u betonskoj podlozi u duljini do 20 m po lokaciji	m	44,59
		Postavljanje metalne zaštitne ograde s vijcima i sidrenim pločama u betonsku podlogu u duljini do 20 m po lokaciji	m	44,59
		Postavljanje metalne zaštitne ograde sa stupovima u zemljanoj ili kamenoj podlozi u duljini preko 20 m do 100 m po lokaciji	m	37,96

Redni broj	Poslovi redovitog održavanja	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3	4
		Postavljanje reflektirajuće oznake (katadioptera) na zaštitnu ogradu	kom	4,25
		Postavljanje reflektirajuće oznake (katadioptera) na zid i slične površine	kom	6,11
		Čišćenje prometnog znaka	kom	1,22
		Čišćenje prometne ploče	kom	2,81
		Popravak prometnog znaka	kom	1,35
		Popravak prometne ploče	kom	11,00
		Zamjena prometnog znaka	kom	7,37
		Zamjena prometne ploče do 2 m ²	kom	14,86
		Strojni iskop temeljne jame u kamenom materijalu	m ³	13,01
		Strojni iskop temeljne jame u zemljanom materijalu	m ³	8,10
		Izrada ili nabava i ugradnja temelja prometnih znakova ili ploča	kom	12,74
		Izrada trakastih i drugih temelja prometnih znakova ili ploča	m ³	101,40
		Demontaža stupova prometnih znakova ili ploča	kom	7,17
		Ugradnja i dobava stupova prometnih znakova i ploča	m	7,83
		Ugradnja INP nosača za prometne ploče	m	2,92
		Nabava prometne signalizacije i opreme	kom	51,50
		Obnavljanje pune razdjelne crte širine 12 cm (220/400 µm)	m	0,19
		Obnavljanje isprekidane razdjelne crte širine 12 cm (220/400 µm)	m	0,11
		Obnavljanje pješačkog prijelaza (220/400 µm)	m ²	1,86
		Obnavljanje pune poprečne i kose oznake (220/400 µm)	m ²	3,05
		Obnavljanje isprekidane poprečne oznake (220/400 µm)	m ²	1,86
		Obnavljanje strelica za obvezan smjer kretanja vozila (220/400 µm)	m ²	3,19
		Obnavljanje polja za usmjeravanje prometa (220/400 µm)	m ²	1,46
		Obnavljanje pojedinačnih natpisa „STOP“, „TRAM“, „ŠKOLA“, „VLAK“, „BUS“, „TAXI“ i sl. (220/400 µm)	m ²	2,79
		Obnavljanje oznaka na prometnim površinama za posebne namjene (220/400 µm)	m ²	3,32
		Obnavljanje mjesta za parkiranje osobnih vozila (220/400 µm)	kom	4,11
		Obnavljanje mjesta za parkiranje autobusa (220/400 µm)	kom	5,57
		Markiranje oznaka	h	8,22
7.	Košenje trave i održavanje zelenila	Ručna košnja trave	m ²	0,05
		Ručno krčenje grmlja i šiblja	m ²	0,56
		Strojna košnja trave na bankinama ili bermama	m ²	0,02
		Strojna košnja trave na pokosu nasipa i usjeka	m ²	0,02
		Strojna košnja trave s mjestimično kamenih površina nepravilnog oblika	m ²	0,02
		Skupljanje i odvoz pokošene trave	m ²	0,01
		Strojno obrezivanje grmlja, živice i šiblja	m ²	0,25
		Strojno krčenje grmlja i šiblja mlatilicom	m ²	0,24
		Sječenje stabala ili grana promjera 11-20 cm	kom	2,26
		Sječenje stabala ili grana promjera 21-30 cm	kom	4,11
		Sječenje stabala ili grana promjera preko 30 cm	kom	6,11
		Strojno vađenje panjeva promjera 11-20 cm	kom	7,03
		Strojno vađenje panjeva promjera 21-30 cm	kom	10,49
		Strojno vađenje panjeva promjera preko 30 cm	kom	12,87
8.	Održavanje objekata	Ručno čišćenje objekta	h	8,22
		Čišćenje drenažnih otvora, barbakana i sličnih uređaja za odvodnju objekta	h	8,22
		Čišćenje dilatacije	m	1,28
		Čišćenje ostalih površina izvan kolnika	h	8,22
		Popravak sljubnica i pukotina	m	4,51
		Popravak manjih pojedinačnih oštećenja na betonskim dijelovima objekta	m ³	130,20

Redni broj	Poslovi redovitog održavanja	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3	4
		Popravlak dilatacijskih reški zapunjavanjem	m	2,12
		Popravlak kamenog suhozida preslagivanjem	m ³	31,06
		Popravlak zida od kamena	m ³	73,79
		Popravlak zida od betona	m ³	130,20
		Popravlak lokalnih oštećenja betonske površine	m ²	29,73
		Popravlak dijelova metalne ograde	kg	7,54
		Popravlak antikoroziivne zaštite na manjim dijelovima zaštitnih čeličnih ograda ili drugih čeličnih dijelova objekta	m ²	11,68
		Popravlak/izrada zida od kamena izradom dijela zida	m ³	109,23
		Popravlak/izrada zida od betona izradom dijela zida	m ³	118,26
		Popravlak/izrada gabionskih zidova u zemljanom materijalu izradom dijela zida	m ³	99,94
		Popravlak/izrada gabionskih zidova u kamenom materijalu izradom dijela zida	m ³	66,89
		Popravlak rubnjaka na objektu zamjenom	m	24,95
		Popravlak metalne ograde objekta zamjenom	kg	6,21
9.	Sustavi, instalacije, uređaji i oprema na cestama i objektima	Održavanje semafora na lokaciji tipa A	kom	2.442,10
		Održavanje semafora na lokaciji tipa B	kom	1.745,30
		Održavanje semafora na lokaciji tipa C	kom	1.227,69
		Održavanje svjetlosno-signalne opreme na lokaciji tipa D	kom	591,94
		Održavanje svjetlosno-signalne opreme na lokaciji tipa E	kom	434,00
		Održavanje svjetlosno-signalne opreme na lokaciji tipa F	kom	104,85
		Interventno održavanje svjetlosno-signalnih uređaja i opreme	h	44,86
10.	Održavanje cesta i objekata u zimskim uvjetima	Nabava, postavljanje i uklanjanje kompletnog prometnog znaka prema izvedbenom programu zimske službe	kom	45,92
		Nabava, postavljanje i uklanjanje dopunske ploče prema izvedbenom programu zimske službe	kom	6,24
		Nabava, postavljanje i uklanjanje rubnih štapova	kom	3,19
		Fiksna naknada za stalnu pripravnost vozila, strojeva i priključaka, uključujući i radnu snagu	dan	1.155,88
		Privremeni lokalni popravak kolnika – krpanje s hladnim smjesama (grambit)	t	131,13
		Kamion do 3,5 t za intervencije na posipavanju i sl. – silosni posipač	h	17,52
		Kamion na čišćenju i posipavanju – komplet s plugom i posipačem	h	10,06
		Sredstvo za utovar posipnog materijala (utovarivač, rovokopač)	h	26,41
		Ostali specijalni strojevi	h	41,94
		Radna snaga	h	8,22
		Posipni materijal od kamene sitneži	m ³	9,42
11.	Drugi radovi i usluge	Zbrinjavanje komunalnog otpada	m ³	1,46